

Құқық бұзушылы
қтың алдын алу

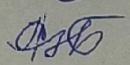
Бекітемін:
Мектеп директоры:
Бекмағамбетова А.Ж

Құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша іс-шаралар жоспары
2023-2024 оқу жылы

р/с	Атқарылатын жұмыстар	Орындалу мерзімі	жауапты адам
1.	Оқушылар арасында мектепшілік құқықтық олимпиадалар өткізу	тұрақты	ДТЖО- Аманбай А Султаналина А.Б Құқық пәні мұғалімі- Шавалиева М.Ш
2.	Құқық кабинетін ұйымдастыру	тұрақты	Шавалиева М.Ш
3.	Мұғалімдердің құқықтық білімдерін арттыру мақсатында жүргізілетін құқықтық оқуды жалғастыру	айына 1 рет	ДТЖО- Аманбай А. Султаналина А.Б
4.	«Жас инспектор» үйірмесінің жұмысын жандандыру	тұрақты	АӘД пәні мұғалімі- Нурсейтов Г.Б
5.	Ата-аналар арасында құқықтық жауапкершілік және құқықтық заңдар төңірегінде лекциялар ұйымдастыру	тұрақты	Сын. жетекшілер, құқықтық оқу жетекшісі- Нурсейтов Г.Б
6.	Оқушылар арасында құқықтық тәрбиені күшейту мақсатында құқықтық білім күнін өткізу	әр айдың 3 жұмасы	ДТЖО- Аманбай А. Султаналина А.Б Сынып жетекшілер
7.	«Жас инспектор» жұмысын жандандыру	тұрақты	АӘД пәні мұғалімі- Нурсейтов Г.Б
8.	ҚР мемлекеттік рәміздерін насихаттау жөнінде оқушылар арасында тәрбие сағаттарын, ертеңгіліктер өткізу, буклеттер жасау	тұрақты	1-11 сынып жетекшілер
9.	ҚР рәміздеріне байланысты жарлықтар және қосымша әдебиеттермен оқырмандарды таныстыру	тұрақты	Кітапханашы- Шаповалова И.П
10.	Ән ұран – халықтың ұлттық, мемлекеттік елдік бірлігінің нышаны (тәрбие сағат)	18.04.24ж	Сынып жетекшілер
11.	Оқушылар қызығушылығына байланысты үйірмелер жұмыстарын жалғастыру	тұрақты	Үйірме жетекшілері
12.	Оқушылар арасында ҚР президентінің «Қазақстанның 2050 жылға дейінгі стратегиялық дамуын жүзеге асыру жөніндегі шаралар туралы» Жолдауын насихаттау жұмысын жалғастыру	тұрақты	Тарих, география пән мұғалімдері, сынып жетекшілері
13.	Оқушы жастардың өзін-өзі басқару жұмысының белсенділігін арттыру	тұрақты	ДТЖО- Аманбай А. Султаналина А.Б
14.	Құқық қорғау органдары ішкі істер бөлімімен келісе отырып, ұлдар арасында құқықтық мәселелерге байланысты әңгімелер, лекциялар, сұхбаттар ұйымдастыру	келісілген мерзімде	Учаскелік полиция қызметкері- Увайсов А
15.	Құқықтық тәрбие апталығын өткізу	22-25.11. 2023ж	Құқық пәні мұғалімі- Шавалиева М.Ш Сынып жетекшілер

16.	«Бала тәрбиесіндегі ата-ананың міндеті мен жауапкершілігі» баяндама	21.10.23ж	
17.	Құқық тақырыбына реферат, альбом, газеттер шығару, тест, анкета толтыру	26.10.23ж	9-11 Сынып жетекшілер
18.	9-11 сынып жетекшілерінің құқықтық тәрбие бағытындағы істеген жұмыстарын тексеру	қантар	ДТІЖО
19.	Кешкі рейдке шығу	тұрақты	Әкімшілік мүшелері
20.	Құқықтық кеңестің жұмысын жандандыру	тұрақты	кеңес төрағасы
21.	Оқушылар арасында құқықтық оқуларды жүргізу	айына 1 рет	Н.Жауғашты

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

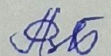
Аманбай А.
Султаналина А.Б

Бекітемін:
Мектеп директоры:
Бекмагамбетова А.Ж

«Ақмырза орта мектебі» коммуналдық мемлекеттік мекемесі
ПБ кәмелеттік жасқа толмаған жасөспірімдер істер жөніндегі бөлімінің бірлескен
жұмыстардың іс шара жоспары

Р/с	Жұмысының атауы	Мерзімі	Жауаптылар
1.	Мектептегі тәртіп бұзушылыққа бейім оқушылардың есебін алу	Қыркүйек	Султаналина А.
2.	Ерекше назардағы оқушыларға жеке папка арнау	Уақытында	Аманбай А
3.	«Қылмыс және жасөспірім», «Жасөспірімдер арасында өзіне-өзі қол жұмсаушылық (суицид) әрекеттердің алдын алу»	Әр тоқсанда	Султаналина А. Аманбай А
4.	Ерекше назардағы оқушылар мен олардың ата-аналарымен жеке профилактикалық жұмыс жүргізу және оқушылардың үйірмелерге қатысуын қадағалау	Үнемі	Аманбай А Султаналина А. Палагута А.М
5.	МАИ қызметкерлерімен оқушыларға жолда жүру ережесін сақтау туралы әңгіме жүргізу:	қыркүйек ақпан	Увайсов А
6.	Наркодиспансер қызметкерлерімен бірлесіп, темекі шегу, алкогольизм, нашақорлық, токсикоманияның жас организмге зияны тақырыбында әңгіме өткізу	Кезінде қыркүйек ақпан	Придуха Я.В
7.	Түнгі рейд жұмыстарын жүргізу	Кестебойынша	Аманбай А Султаналина А. Увайсов А
8.	ЖҚТБ (СПИД) орталығы маман дәрігерлерінің жасөспірімдермен профилактикалық жұмыс жүргізу үшін кездесу ұйымдастыру 8-10 сынып	Желтоқсан Сәуір	Придуха Я.В
9.	Кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың профилактикасы мен балалардың қадағалаусыз, панасыз қалуының алдын алу барысында айлық іс-шаралар өткізу 6-10 сыныптар	Әр тоқсанда	Аманбай А Султаналина А. Увайсов А
10.	Өмірдің қиын кезеңдеріне кезіккен оқушыларды уақытында анықтап, кәмелетке толмағандар ісі және оларды қорғау жөніндегі комиссияға құжаттарын тапсыру	Үнемі	Аманбай А. Султаналина А.
11.	Сабақты көп жіберетін, сабақтан себепсіз, рұқсатсыз кететін оқушылар мен олардың ата-анасымен жұмыс жүргізу. (ҚР заңнамаларымен таныстыру)	уақытында	Аманбай А. Султаналина А.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

Аманбай А.

Султаналина А.Б

Такырыбы:

«Заң біткен жерде құлымдылық
басталады»

9 сынып

2023-2024 оқу жылы

"Заң бәрімізге ортақ"

Мақсаты: Оқушылардың құқықтық білімдерін тексере отырып, заң алдындағы жауапкершілігін арттыру, ұйымшылдық пен тәртіптіліктің тиімді жолдарын сын сәтте таба білуге, алдына мақсат қоя білуге баулу. Оқушылардың құқықтық білімін дамыту, ойлау, сөйлеу қабілеттерін шыңдау. Конституция, т.б. құқықтық нормативтік актілерді құрметтей білуге үйрету, адамгершілікке, құқықтық сауаттылыққа тәрбиелеу.

Барысы:

1. Ұйымдастыру кезеңі
2. Тәрбиешінің кіріспе сөзі
3. Оқушылармен ой бөлісу
4. Мақалдар оқып, талдау
5. Қорытынды

Қанатты сөздер

«Құқығыңды сақтап үйрен, бірақ басқалардың құқығы бар екенін ұмытпа», «Досы көпті жау алмайды, ақылы көпті дау алмайды», Заң біткен жерде зұлымдық басталады».

Кіріспе сөз

Қылмыс жасағаны үшін жазаға тартқаннан гөрі оның алдын алған әлдеқайда жақсы. Алдын алу жұмысының нәтижелі болуы алғаш жасалған теріс қадамның дер кезінде анықталуынан ғана емес, сонымен бірге кәмелетке толмағандардың жеке тұлғалық ерекшеліктерін ескеруге де байланысты.

Мектеп жасындағы балалардың құқықтық санасының төмендігі олардың қылмысты көп жасауына, заң талаптарына өз талаптарын қарсы қоюына әкеліп соғады. Сондықтан оқушылар қылмысының алдын алып, құқықтық тәрбие беру бүгінгі күннің өзекті мәселесі. Құқықтық тәрбие – кәмелетке толмағандар арасында заң ұғымдарын насихаттай отырып, жасөспірімдерді қажетті заңдылық біліммен қамтамасыз етуді мақсат етеді. Жастарды заңның негізгі принциптерін біліп қана қоймай оны меңгере білуге де үйрету қажет. Осы мақсатта бүгін топта «Заң бәрімізге ортақ» атты дөңгелек үстел өткелі отыр.

Дөңгелек үстел 5 бөлімнен тұрады:

1. Күнделікті көрініс.
2. Мен заңды қаншалықты білемін?
3. Ешқандай заңы жоқ арал.
4. «Қызыл, сары, көк ауыл».
5. Қылмыскер бала қайдан шығады?

Тәрбиеші: Халқымызда «Досы көпті жау алмайды, ақылы көпті дау алмайды» деген тамаша мақал бар. Ақылды болу айналандағы адамдарды сыйлай, қадірлей білу деген сөз. Құқықтық тілмен айтқанда бұл - заңды білу, яғни заңды білген адам өзгелерге құрметпен қарайды. Заңды білмегендіктен заңсыз істер істеп, зардап шегіп, өзін қорғай алмай жүргендерді көптеп кездестіреміз.

1. Күнделікті көрініс: Ауыл іші, түн, топ бала өлең айтып, шулап отыр.

Жандарынан өтіп бара жатқан балаға отырғандардың біреуі атып тұрып: -«Әй, бері кел» деп айқай салды. Қайырылмаған оған пышақ көрсетті.

Көріністен кейін қойылған сұрақтар: - Қалай ойлайсындар, демалып отырған жастар заңды бұзды ма?

- Кім қалай бұзды?

- Ата - ана, тарапынан қандай жауапсыздық кетті? (Оқушылар жауабы тыңдалады.)

2 - бөлім. «Мен заңды қаншалықты жақсы білемін»? деп аталады.

Тәрбиеші: Қазір мен бірнеше жағдайларды оқимын. Бұның ішінен оқылған жағдайды қылмыс деп тапсаңыздар оң қолды көтересіздер де, себебін алдарыңыздағы параққа жазасыздар, егер қылмыс емес десеніздер сол қолдарыңызды көтересіздер, себебін тағы параққа жазасыздар. Әр жағдайға жеке тоқталып, түсініктеме бересіздер.

1. Дүкенде спирттік ішімдікпен бірге есірткі де сатылады.

2. Түнгі көшеде жастар айкайлап өлең айтып келе жатыр.

3. Сатушы сатып алушыға байқамай артық ақша беріп жіберді, ал сатып алушы өзіне тиесілі ақшадан артық екенін біле тұра қайтіп бермеді.

4. Бір оқушы сыныптасына: «ертен 20 теңге әкеліп бересің, әкелмесен басқаша сөйлесеміз» деп күш көрсетті.

5. Химиялық завод өзінің зиянды өнімін өзенге тастады, сол өңірдің ауасы бұзылды.

6. Мектеп оқушылары жүзім ұрлады.

7. Сыныптағы бір бала екінші баланың сумкасын сызып тастады. (Оқушылар түсініктеме берген соң заң қызметкері заңға сүйене отырып, өз ойын айтады.)

Ендігі бөлім «Заңсыз арал» деп аталады.

Тәрбиеші: Біз ешқандай заңы жоқ аралда өмір сүрсек, не болар еді? (Оқушылар пікірі тыңдалады.)

Осы бөлімді қорытындылау.

Тәрбиеші: Заңсыз елде әркім өз білгенін істейді, тәртіп сақталмайды. Сондықтан адамдар қалыпты жағдайда өмір сүре алмайды, ал тәртіп пен заң біздің қалыпты тіршілігіміз үшін қажет.»Тәртіпсіз ел болмайды, тәртіпке бас иген құл болмайды» деген Б. Момышұлының сөзін естен шығармайық.

«Қызыл, сары, көк ауыл» деп аталатын 4 - бөлімді айтып, әр топтың ортасына әр түрлі лента қойылады.

Тәрбиеші: Жер енді ғана жаратылғанда адамдар бір - бірімен дос, бауыр болыпты, бір - бірінен ешнәрсе аямапты. Бір күні аспаннан әр түрлі ленталар түсіпті де адамдар үлгергенінше бірі көгін, бірі қызылын, бірі сарысын алыпты.

Күндердің күнінде қатты жел тұрыпты да қызыл лента алғандар қызыл, көк лента алғандар көк болып бөлініпті. Әр ауыл бөлек - бөлек қорған тұрғызыпты (Осы кезде мұғалім:

ленталарыңызбен өздеріңізді қоршап алыңыздар дейді.) Біраз уақыттан соң адамдар достықты ұмытады. Көк ауылда су бар азық жоқ, қызыл ауылда азық бар су жоқ, сары ауылда азық та, су да бар, от жоқ. Енді қалай өмір сүруге болады, не істейсіздер? (Оқушылар жауабы тыңдалады.)

(Әр түрлі ой айтқан олар қорғанның келегі жоқ, біз дос болуымыз керек деген ойға тоқталады. Бұл әңгіменің астарында бір жұмбақ жатыр, сол жұмбақты кім шешеді деген сұрақ тасталады)

Жауап: Адамдардың ауыл - ауыл көше - көше болып бөлінетіндігін, сол бөліну кезінде құқықтары бұзылатындары айтылады.

5 - бөлім. (Қылмыскер бала қайдан шығады)?

Тәрбиеші: Бүгінгі күні қоғамды алаңдатып отырған жағдайлардың бірі ол - мектеп жасындағы балалардың қылмыс жасауы. Келесі бөлім балалардың жасаған қылмысы туралы болмақ.

- Құқық бұзушылықтың себебі неде деп ойлайсыздар? (Оқушылардың жауаптары тыңдалады.)

Құқық бұзушылық істейтін жұмыстың жоқтығынан, Абай атамызша айтқанда «көйлегі көктік, тамағы тоқтық, аздырар адам баласын». Оқушыларға екі сурет көрсетіледі: Біріншісі тіп - тік

адемі салынған үйдің суреті.

Екіншісі - фундаментінен бастап кірпіші дұрыс қаланбаған, төбесі жарылып кеткен үйдің суреті.

(Сурет жайлы оқушылар ойы тыңдалады.) Бұдан соң бірінші сурет тәрбиесі дұрыс бала екендігін, екінші сурет тәрбиесі дұрыс болмаған бала жайында екендігі айтылады.

Тәрбиеші: «Отбасы – барлығының басы, жан - жақты негізі болатын тәрбие институты. Ата - анамен баланың қарым - қатынасы нәтижесінде адамгершілік, эстетикалық, дене тәрбиесінің алғашқы үлгісі қалыптасады. Ал әке мен шеше, ата мен әже, апа мен ағалар баланың алғашқы тәрбиешілері»- деп В. А. Сухомлинский айтқандай, алғашқы тәрбиешілердің алғашқы тәрбиесі ерте бастан яғни бесіктен басталуы тиіс. Яғни, екінші сурет бала тәрбиесінің о бастан дұрыс басталмағанын көрсетіп тұр.

Мақалдар оқып, талдау

1. «Куәсіз істі күмән табар, куәлі істі куә табар».
2. «Ар алтынмен өлшенбейді. Жігіттің құны – жүз жылқы, ары – мың жылқы».
3. «Занның құрығы бәрінен ұзын».
4. «Ұрының арты қуыс. Ұрлық түбі – қорлық».
5. «Ата-ананың қадірін балалы болғанда білерсін, ағайынның қадірін жалалы болғанда білерсін».
6. «Би екеу болса, дау-төртеу. Дау мұраты-біту».
7. «Әділ істің – арты игі».
8. «Тақыр жерге су төксең, тайғақ болар, жаманға сырынды айтсаң, айғақ болар».

Қорытынды

Тәртіпті бала-сүйініш, төбең бір көкке жетеді.

Тәртіпсіз бала- күйініш, төмендеп басын кетеді.

Ұрыншак бала жанында: ұрыс пен керіс, айқай-шу,

Ұстамды бала маңынан ұнамды қылық байқайсың.

- Сонымен, қорытындылай келе, біз бүгін өз құқығымыз жайлы ой түйдік. Бауыржан Момышұлы атамыз «Азамат жолы-ар жолы» деп айтқандай, ешкімнің ала жібін аттамай, өз құқығымызды да, өзгенің құқығын да бұзбай, тәуелсіз еліміздің арқа сүйер айбынды, ақылды ұлы болып өсейік!

Тақырыбы:

«Қылмыс жасау білместікпе»

5-6 сынып

2023-2024 оқу жылы

Сабақтың тақырыбы: Қылмыс жасауға ұмтылыс білместік пе?

Сабақтың мақсаты: оқушыларды адамгершілік игі қасиеттерімен ар – ождан бостандығына, адалдық пен мейірімділікке баулу арқылы құқықтық тәрбие беру. Өз іс әрекетіне жауап беретіндей ой - өрісін кенейту.

Сабақ түрі: дөңгелек стол

Қолданылатын әдіс: сұрақ – жауап

Көрнекіліктер: компьютер, нақыл сөздер

Сабақ барысы:

I. Ұйымдастыру кезеңі

Оқушылармен амандасып түгендеп, оқу құралдарын тексеріп, сынып тазалығын ретке келтіру. Оқушы назарын сабаққа аудару.

II. Н. Назарбаев:

Бұл өзекті заң актілерінің қабылдануы қылмыстық сот ісін жүргізуді және ең қылмысқа қарсы мемлекеттің күрес саясатын тұжырымды тұрғыдан, құқықтарымыздың әзірге сын – қатерлерге өз дәрежесінде әрекет жасайтындай деңгейге көтереді.

(Қазақстан халқына Жолдауынан)

Құқықтың тәрбиені көздейтін мақсаты: Өз құқығын білетін, Конституциядағы міндеттерін орындайтын азаматты қалыптастыру. өз ісіне жауапты, азаматтық борышын білетін, әлеуметтік ортада өзін жақсы ұстайтын азамат.

Азамат болу үшін өз мемлекеттілігіне ие болу әлде бір елде туу деп жеткілікті ойлау жақсы болмас еді. Азамат болу - өз құқықтарыңды және сонымен қатар өз міндеттеріңді саналы да сындарлы түрде ұғыну. Сондықтан құқықтық тәрбие жалпы тәрбиенің маңызды құрамдас бөлігі.

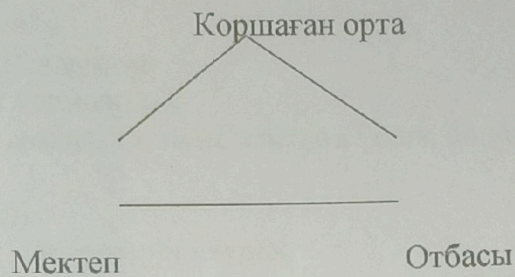
Ал азаматтық қоғам мен құқықтық сана ажырағысыз ұғымдар.

Міне, бүгін барлығымыз «Қылмыс жасау білместік пе?» жүйесіндегі тәрбие мәселелер мәні, мазмұнын шешу жолдары деп аталатын дөңгелек үстел басында құқықтық тәрбиеде кездесетін көкей тесті мәселелерді талқылап, пікір алмасып, оларды ұжымдық түрде шешудің жолдарын белгілеу үшін жиналып отырмыз.

А) дөңгелек үстелге қатысып отырғандар мен таныс болайық.

Б) құқықтық тәрбиесіз – құқықтық сана жоқ. Құқықтық санасыз әділетті, демократиялық мемлекет құру мүмкін емес. Ал мұндай мемлекет орнату құқықтық тәрбиенің жүргізілуіне тәуелді.

Бала өмір сүретін ортаның үш құрамдас бөлікке бөлігі болады:

Сұрақ – жауап

1. барлық қателік білместіктен шығады, жастар тәрбиелеу көкейтесті мәселелер шешуде құқықтық тәрбиенің рөлі қандай?
2. құқықтық тәрбие мектептен басталады.
3. қылмыстың алдын алу деген не?
4. заң бұзу деген не?

Осы сұрақтар төңірегінде оқушылар өз ойларын айтып өтсе

«Жер бетіндегі адамдар арасындағы тәртіп орнату үшін заңды қолдану – шөлге жауған жаңбырдай қайырымды».

385 – хадис Мұхамет Пайғамбар.

Мамандығым – мақтанышым

Полицей болғың келе ме?

Қоғам тұрақтылығын, заңдылықпен азаматтар құқығын қорғалуында ішкі істер органдары қызметінің орны бөлек. Қылмысқа қарсы жан аямай күрескен аға ұрпақ өкілдері алып кеткен Қазақстан полициясының ерлік салт – дәстүрі бар.

Елбасы ұстанған саясат елімізде жалпы ұлттық бірлестік, қоғамдық келесімді сақтауды, құқық бұзушылықпен күресті күшейтудің талап етеді. Полицейлер - бұл адамдардың құқығы мен бостандығын қорғай отырып, қылмысқа қарсы күресте алдыңғы қатарда тұрған адамдар.

Болашақта Полиция қызметкері болғысы келетін жастардың «дүние жүзі тарихы» пәнін ертерек тандап, басқа ғылым салаларында терең меңгерген жөн. Тағы бір ескеретін мәселе, осы мамандықтарды тандағандардың бойы 170 см (қыз баланың бойы 160 см.) кем болмауы талап етіледі.

Қорытынды:

Қылмыс неден туындайды?

1. жұмыссыздықтан
2. ішкілікке салынғандықтан
3. төбелске жақын адамдардан
4. анаша шеккен адамдар қылмыс жасауға бейім болады.
5. тәртіпсіздіктен
6. жетіспеушіліктен
7. біреудің мүлкін пайда көріп алудан.
 1. балалар құқығын қорғау туралы халықаралық конвенция
 2. бала құқықтарымен бостандықтарын қорғау жөніндегі халықаралық ұйым.

Тақырыбы:

«ҚҰҚЫҚТЫҚ сауаттылық заман
талабы»

7-8 сынып

2023-2024 оқу жылы

Тақырыбы: Құқықтық сауаттылық – заман талабы

Мақсаты: 1. Оқушылардың құқықтық білімдерін тексере отырып, жауапкершілікті арттыру, алдына мақсат қоя білуге баулу.

2. Оқушылардың ойлау, тыңдау, сөйлеу мәдениетін дамыту, сөздік қорларын молайту.

3. Конституцияны, құқықтық нормативтік актілерді орындай, құрметтей білуге үйрету, адамгершілікке, елжандылыққа, құқықтық сауаттылыққа тәрбиелеу.

Барысы: Ұйымдастыру

а) Оқушыларды екі топқа бөлу

1-топ «Әділет», 2-топ «Ақиқат»

ә) Әділқазылар алқасын сайлау

б) Сайыстың мақсаты мен мазмұнын таныстыру

Кіріспе.

Қазақстан Республикасы Президенті Н. Ә. Назарбаев 1995 жылы маусым айында елімізде жаппай құқықтық білім беруді жүзеге асыру жөніндегі шаралар туралы қаулы қабылданған болатын. Құқықтық білімге терең назар аударудың бірқатар себептері бар.

Қазақстан дербес тәуелсіз мемлекет болды. Жана қоғамды ұйымдастыруға бағытталған қызметтер атқарушы – Президент Әкімшілігі, Парламент, Үкімет, Конституция Кеңес т.б. құрылды. 1995 жылы тамыз айында бүкілхалықтық дауыс беру нәтижесінде қабылданған жана конституция жана мемлекеттік органдары заңдастырып қана қоймай, сонымен бірге әрбір жеке адам мен азаматтық кең көлемде демократиялық құқықтары мен бостандықтарын баянды етті. Сонымен қатар азаматтың міндеттері де айтылды.

Біздің өз мемлекетімізді, оның құрылымын білу өзіміздің қандай мемлекетте тұратынымызды, ол мемлекет алдында қандай мақсаттар мен міндеттер қоятынын, кімге қалай қызмет ететінін айқын түсінуіміз үшін қажет.

Біздің бүгінгі сайысымыздың тақырыбы: «Құқықтық сауаттылық – заман талабы» деп аталуының себебі, өйткені біз демократиялық жолда дамып келе жатқан ҚР азаматтарымыз. Біздің Конституцияның I бабында ҚР өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырды, оның ең қымбат қазынасы – адам және оның өмірі, құқығы мен Ал Конституциямыздың 12 бабында «Адам құқығы мен бостандықтар әркімге тумысынан жазылған, олар абсолютті деп танылады, олардан ешкім айыра алмайды, заңдар мен өзге де нормативтік құқықтық актілердің мазмұны мен қолданылуы осыған орай анықталады. Республикамызда азамат өзінің азаматтығына орай құқықтарға ие болып, міндеттер атқарады.

Занды аттамай тура жолмен жүріп еліне адал қызмет еткен азамат қана мұратына жетеді. Сондықтан заңды білу заман талабы. «Құқықтық сауаттылық – заман талабы» айдарымен ұйымдастырылып отырған ашық тәрбие сағатымызға қош келдіңіздер!

Сайыстың жоспары:

1. Таныстыру (топ аты, өмірлік ұстанымы, топ төс белгісімен таныстыру)
2. Тікелей сұрақ (әр топқа заң, құқық тақырыптарына қатысты 10 сұрақ қойылады. Әрбір дұрыс жауап бір ұпаймен есептеледі)

3. «Ой жалғау» (мақалдың жалғасын табу)
4. «Адасқан әріптерді орналастыр» (термин сөздер)
5. Суретті баптар (әр топқа мақалдар беріледі, мағынасын қарап, Конституция бойынша баптарға келтіріп, оқушылар соны суреттеп көрсету)
6. «Ой талқы» Берілген сұраққа әр топ ой-тұжырымдарын білдіреді (уақыт 3 минут)
7. Қорытынды (әділқазы алқасының қорытындысы)

I. бөлім «Таныстыру»

(Әр топ атын, топ ұстанымы, топ төс белгісімен таныстырып өтеді. Жоғарғы ұпай 10 ұпай)

II. бөлім «Тікелей сұрақ»

(әр топқа заң, құқық тақырыптарына қатысты 10 сұрақ қойылады. Әрбір дұрыс жауап бір ұпаймен есептеледі)

«Әділет» тобының сұрақтары:

1. Конституция сөзінің аудармасы қандай? (Құрылым, өкілім)
2. ҚР-ның биліктің бірден бір бастауы (халық)
3. Республика заңдары қай кезде күшіне енеді? (Президент қол қойғаннан кейін)
4. Егемендік алғаннан кейін ҚР-да Конституция қанша рет қабылданды? (2-рет 1993 жылы 28-қаңтар, 1995 жылы 30-тамыз)
5. Республикадағы жоғары заң шығарушы органды ата? (Парламент)
6. Қасым ханның қасқа жолы қанша тараудан тұрады? (5 тараудан)
7. ҚР өзін қандай мемлекет ретінде орнықтырды? (Демократиялық, зайырлы, құқықтық, әлеуметтік)
8. Құқық дегеніміз не? (Мемлекет тарапынан заңдастырылған және қорғалатын жалшыға бірдей міндетті нормалар жүйесі)
9. ҚР Конституциясының 17-бабы не туралы? (Адамның қадір-қасиетіне қол сұғылмайды)
10. 17-желтоқсан қандай күн? (Демографиялық жаңару күні)

«Ақиқат» тобының сұрақтары:

1. ҚР тәуелсіздігін қашан қабылдады? (1991 жылы 16-желтоқсан)
2. ҚР-ның төл теңгесі қашан қолданысқа енгізілді? (1993 жылы 15-қараша)
3. ҚР-ның «Мемлекеттік нышандары» туралы заң қай жылы қабылданды? (1992 жыл 4-маусым)
4. «Жеті жарғыны» қабылдаған қазақ ханы кім? (Тәуке хан)
5. Бала құқықтары туралы конвенция қашан қабылданды? (1989 жылы 20-қараша)
6. Конституцияның бөлімі ретінде Преамбула білдіреді? (Кіріспе бөлімді)
7. ҚР жаңа әнұраны қашан қабылданды? (2006 жылы 2-қаңтар)
8. Еліміздегі мемлекеттік тіл? (Қазақ тілі)
9. ҚР Конституциясының 15-бабында не туралы айтылған? (Әркімнің өмір сүруге құқығы бар)

10. Қос азаматтық қалай аталады? (Бипатрид)

III бөлім «Ой жалғау» (мақалдардың жалғасын табу)

«Әділет» тобына

1. Заңның құрығы ... (бәрінен ұзын)
2. Өш алғаннан гөрі ... (кешірген жөн)

3. Ақырын жүріп... (анық бас)
4. Асыл тастан ... (өнер жастан)
5. Тура биде ... (туған жоқ)

«Ақиқат» тобына

1. Ұрлық түбі ... (қорлық)
2. Жазасын тартпайтын ... (жамандық жоқ)
3. Әдепті бала ... (арлы бала)
4. Тәрбие ... (отбасынан басталады)
5. Әділ істің ... (арты игі)

IV. бөлім «Адасқан әріптерді орналастыр» (термин сөздер)

«Әділет» тобына

1. ЕКОНЮС – БҰҰ-ның білім, ғылым және мәдениет жөніндегі ұйымы
2. АТКРДЕИЯМО – халық еркі немесе билігі
3. ЕНТЕЗПРИДЕ – мемлекет басшысы

«Ақиқат» тобына

1. УАТРА – айырбас үшін арнайы өндірілетін өнім
2. АТТӨЛЖҰҚ – азаматтықты куәландыратын құжат
3. РПАЕЛМАНТ – заң шығарушы орган

V. Бөлім Суретті баптар

(әр топқа мақал беріледі, мағынасын карап, Конституция бойынша баптарға келтіріп, оқушылар соны суреттеп көрсету керек)

«Әділет» тобына

1. «Еңбектің көзін тапқан,

Байлықтың көзін табады» Ы. Алтынсарин (26 бап, 4-тармағы)

«Ақиқат» тобына

1. «Халық пен халықты, адам мен адамды теңестіретін нәрсе - білім» М. Әуезов (30-бап)

VI. бөлім «Ой талқы»

(Берілген сұраққа әр топ ой-тұжырымдарын білдіреді, уақыт 3 минут)

«Әділет» тобына

Тақырыбы: Жастарды қылмысқа итермелейтін не?

«Ақиқат» тобына

Тақырыбы: Жастар арасындағы қылмысқа жол бермеу үшін не істеу керек?

VII. бөлім Қорытынды

(әділқазы алқасының қорытындысы, жеңімпаз топты марапаттау)

Құрметті ұстаздар мен оқушылар!

Біз бүгінгі «Құқықтық сауаттылық – заман талабы» атты сайысымызды қорытындылай келе, сіздердің келешекте өз білімдеріңізді шындай, рухани жан дүниеніңізді байыта отырып, өз құқықтарыңызды жете меңгеріп, еліміздің жақсы азаматы болуларыңызға сенім артамыз.

«Тәртіпсіз ел болмайды, тәртіпке бас иген құл болмайды» (Б. Момышұлы) дей келе қашанда Ата-заңымызды қорғауға, бекітілген тәртіпке бағынуға, өз құқықтарыңызды орынды пайдалана білуге шақыра отырып, бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз.

Тақырыбы:

«Құқық бұзушылықтың алдын
алу»

9-11 сынып

2023-2024 оқу жылы

Құқық бұзушылыққа не жетелейді?

Мақсаты: Оқушылардың құқықтық білімін тексере отырып, өз мүдделерін қорғай алатын, өзіндік ұсыныс-пікірлері мен көзқарастарын, ойларын ашық айтатын, сөзге шешен, кемел ойлы, елжанды азамат ретінде қалыптастыру. Құқықтық тәрбиенің өмірлік қажеттілігін оқушыларға түсіндіру. Құқықтық тәрбиенің, жігердің қоғамдағы маңызы зор екендігін түсіндіріп, құқықтық сауаттылыққа тәрбиелеу. Ұлттық болмысымызды бейнелеген заңдық қағидалар мен өркениеттік заңдық ережелерді бойына сіңіру. Ата Заңымыз халқымызға адал қызмет ететіндігін оқушыларға ұғындыру. Тарихи танымын кеңейту.

Көрнекілігі: Интербелсенді тақтаның көмегімен дайындалған слайдтар, қанатты сөздер, мақал- мәтелдер, тірек сызбалары.

Құрметті қонақтар, ұстаздар және оқушылар! Ата заңымыздың 1 бабында «Қ Р өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырылды. Оның басты қазынасы- адам және адамның өмірі, құқықтары мен бостандықтары» деген қастерлі сөзді кіргізген. Бүгінгі құқықтық мемлекет құрамыз деген заманда әрбір адам өз құқықтарын жете біліп, жалпы заң саласында мағлұмат алғаны дұрыс. Занды аттамай, тура жолмен жүріп, еліне адал қызмет еткен азамат қана мұратына жетеді. Сондықтан да заңды білу- заман талабы. « Құқық бұзушылыққа не жетелейді?» айдарымен ұйымдастырылып отырған дөңгелек үстелге қош келдіңіздер! Дөңгелек үстел 4 бөлімнен тұрады.

1. Ұйымдастыру
2. «Ой талқы» ой тұжырым жасалады.
3. «Ой жалғау » мақал- мәтелдердің мағынасын ашу.
4. «Ойлан тап» (интербелсенді тақтаның көмегімен дұрыс жауабын табу).
5. « Мен заңды қаншалықты білемін» (ой пікірлеріңізді ортаға салу).
6. Қорытынды.

Мұғалім сөзі: 1. Қоғам әрқашан тәртіпке негізделіп, арқа сүйеіп қалыптасып, тіршілік етеді. Қоғамда тәртіп болмаса, ол құлдырайды, яғни келешегі болмайды. Мұны адамдар ежелден-ақ жақсы түсінген. Сондықтан да қоғамда тәртіп орнатудың жолдарын қарастырған. Дегенмен де, керісінше қоғамдық тәртіпті бұзуға бейім азаматтар да аз болмаған. Осыдан келіп құқық бұзушылық орын ала бастады.

Құқық бұзушылық- қоғам өміріне тән дерт. Құқық бұзушылық- заңды, оның қағидаларын құқықтық нормалар жүктеген міндеттерді бұзу, тыйым салған әрекеттерді жасау. Ол адамдардың іс- әрекеті, қылығы, мінезі немесе әрекетсіздігімен сипатталады. Адам өзінің іс- әрекеті, қылығы арқылы басқа адамдармен, қоғаммен, мемлекетпен қарым- қатынасқа түседі. Заң бұзушылық

1- Д, 2- А, 3- В, 4- З, 5- Ж, 6- Б, 7- Е, 8- Г

Мұғалім: Құқықтық тәрбие мен құқықтық жігерлі сана алдымен отбасынан басталады. Бүгінгі қоғамды дамыту үшін әрқайсысымыз құқықтық заңға құрметпен қарап, өз бойымызда құқықтық сана мен жүгерді шындауымыз керектігін өмір көрсетіп отыр. Аталған қылмыс түрлерін болдырмау, оның алдын алу үшін құқықтық насихатты күшейтіп, құқықтық насихатты күшейтіп, құқықтық тәрбиені одан әрі жетілдіруіміз қажет.

4- бөлім « Мен заңды қаншалықты білемін» (ой пікірлеріңізді ортаға салу).

1. Жастар арасындағы қылмысты азайту үшін не істеуге болады?
2. Қылмыс жасағаны үшін жасөспірімдерге қандай жазалар қолданылады?
3. Қазіргі уақытта жасөспірімдер түнде көшеге шығуы кездеседі. Осыған қандай шаралар қолдануға болады?
4. Мектеп ережесін сақтамайтын оқушыларға қандай тәртіп орнатуға болады?
5. Бір оқушы сыныптасына «ертең 100 тенге әкеліп бересің, әкелмесең басқаша сөйлесеміз» деп күш көрсетті. Бұл қылмыстың қандай түріне жатады?

Мұғалім: Мектеппен жанұяда жақсы қасиеттерді бойға сіңіріп, тәрбиелі, мәдениетті, білімді адам болуға ұмтылуымыз керек. Құқықтық сауатсыздық, яғни өз құқығы мен міндетін білмей, басқанын құқын сыйламаудың кесірінен көптеген келеңсіз жағдайларға кезігуіміз мүмкін. Осы орайда қылмыстың қоғамдағы зияны мен адам тағдырын адастыратын іс екенін әрқайсысымыз жете түсінуіміз керек. Олай болса құқықтық тәрбие мен құқықтық мәдениетті санаға сіңіріп, өзімізді және қасымыздағы адамдардың жеке басын қадірлеп, құрметтейік.

Өмірің болсын десең сенің сәнді,
Ойланып, айналаңа кара мәнді.
Адам бол! Білімі тасқан, өнері асқан,
Өзіңе сүйіндірер басқа жанды.
Салауатты мақсатың - өмір-сүру,
Өмірдің мағынасын керек білу.
Ішімдік, нашақорлық сенің жауың
Пайдасы сол – бұл жолдан аулақ жүру.

*Мен жігіт 15-30 арасында
Бұл шақта көп бересі, аласымда,
Жан жағым толған мақсат, толған таңдау,
Алайын анасын ба, мынасын ба?*

- деп арқалы ақын Сұлтанмахмұт Торайғыров жырлағандай болашақта шалыс қадам баспай, өз өмірлеріңе жауап беретін ата- анасының емес бүкіл алаштың

азаматтары болады деген сеніммен бүгінгі дөңгелек үстелімізді аяқтаймыз. Зейін
қойып тыңдағандарыңызға көп рақмет!

Тақырыбы:

«Сен және заң»

2023-2024 оқу жылы

Мақсаты: білімділік – оқушылардың құқықтық білімін жетілдіру, құқықтық білім әр адамның ісі екенін ұғындыру.

дамытушылық - оқушылардың ой өрісін дамыту, белгілі бір пікір айтуға, тұжырым жасауға үйрету, есте сақтау қабілетін жетілдіріп, сөздік қорын молайту.

тәрбиелік - оқушылардың бойына құқықтық, патриоттық, адамгершілік тәрбиені сіңіру.

Көрнекілігі: слайдтар, плакат, стикерлер

Сабақтың барысы: I. Ұйымдастыру

Би

Құқық деген:

Ұстам,

Құрмет,

Ырыс бұл.

Қоғамдық күш, жанға қуат

Тыныс бұл.

Ынтымақ пен бірліктің де кепілі,

Құқық сыйлап дұрыс жүріп, дұрыс тұр.

Кіріспе

- Әрбір адам өзінің құқықтары мен бостандықтарын қорғайтын заңдарды білу керек. Сондай-ақ заң адамға міндеттер жүктейді. Адам басқалардың құқықтарын бұзбауы, олардың өміріне, денсаулығына, ар-намысына қол сұқпауы керек.

- 18 жасқа толғанға дейінгі әрбір адам бала болып саналады. Бұл туралы бала құқығы туралы Конвенциясының бірінші бабында айтылған.

Бала құқығы туралы мына заңдарда кеңінен айтылады: «Бала құқығы туралы конвенция», «ҚР конституциясы», «Азаматтық кодекс», «Неке және отбасы туралы заң», «Бала құқығы туралы декларация»

«Тәртіпке бас иген құл болмайды, тәртіпсіз ел болмайды»

Б. Момышұлы.

«Балам бол, басқа бол-бәріңе заң біреу-ақ»,

«Тура биде туған жоқ, туғанды биде иман жоқ»

Жүсіп Баласағұн

Заң сөздікшесі

Декларация - тараптар мақұлдаған жалпы принциптер мен мақсаттарды қалыптастыратын салтанатты акт

Конституция - конституциялық құрылысты бекітетін, адам мен азаматтың құқығы мен еркіндігін бекітетін, мемлекеттік биліктің федеральдық органдарын тағайындайтын негізгі құрылтайшы саяси- құқықтық акт.

Міндет – адамдар бұлжытпай орындауға тиісті тәртіп пен қарым-қатынасқа қойылатын талап

Мораль - адамның іс-әрекетін қайырымдылық пен зұлымдық, әділдік пен әділетсіздік және т.б. тұрғысынан реттеп отыратын нормалар мен принциптер жүйесі.

Құқық - қоғамдағы адамдардың өзара қарым- қатынасын реттеп отыратын мемлекет белгілеп, қорғайтын нормалар мен ережелер жиынтығы, осы нормаларды зерттейтін ғылым

- Әрбір адам өзінің құқықтарын білу үшін заң тұрғысынан сауаттылыққа үйренуіміз керек.

- Енді - балалар, сахналық көріністі тамашалап жіберейік.

Автор: оқу жылының 1-ші күні 2-ші класс оқушылары өздеріне бөліген класс бөлмесіне кіріп, 1-ші класта отырған орындарына жайғасқан болатын. Бір уақытта ойына не түскені белгісіз

Нұртілеу орнынан атып тұрып, артта отырған Аңсардың орнына таласты.

Нұртілеу: Аңсар, сен бұл партадан тұр, бұл жерге мен отырамын.

Аңсар: Неге?

Нұртілеу: Сол, тұр дедім ғой, тұрсаңшы.

Аңсар: Жоқ тұрмаймын, бұл партаға мен бірінші отырдым.

адамның мінез- құлқы арқылы байқалады. Демек, заң бұзушылық қоғам мен жеке тұлғаларға зиян келтіретін және құқықтық нормаларға қарсы әрекет немесе әрекетсіздік болып табылады.

1- бөлім «Ой талқы» ой тұжырым жасалады. Әр сынып оқушылары көрініс көрсетіп, тақырып мәнін ашады.

9 а сынып - « Қылмыс неден туындайды?»

9б сынып – « Қылмыс жасау білместік пе?»

10- сынып – « Әлімжеттілік әрекет қылмысқа жата ма?»

2- бөлім « Ой жалғау ». Тақырыпқа байланысты мақал- мәтелдердің мағынасын ашу.

1. « Ісін өндіре алмаған қырсыз бала, қырсығын әкесінен іздейді.»
2. « Ұяда не көрсең ұшқанда соны ілерсің.»
3. «Жақсы бала сүйеніп, жаман бала күйініп».
4. «Атаңа не қылсаң алдыңа сол келер ».
5. « Біреуге ор қазба, өзін түсесің ».
6. « Заңның құрығы бәрінен ұзын ».
7. « Ұрлық түбі қорлық » .
8. « Заңды сыйлаған, еркін жүреді ».
9. « Тек жүрсең, тоқ жүресің ».
10. « Өтірікшінің құйрығы, бір- ақ тұтам».
11. « Ақырын жүріп , анық бас».
12. « Өш алғаннан гөрі, кешірген жөн ».

Мұғалім: « Досы көпті жау алмайды, ақылы көпті дау алмайды» деген тамаша мақал бар. Ақылды болу айналандағы адамдарды сыйлау, қадірлей білу деген сөз. Құқықтық тілмен айтқанда бұл – заңды білу, яғни заңды білген адам өзгелерге құрметпен қарайды. Заңды білмегендіктен заңсыз істер істеп, зардап шегіп, өзін қорғай алмай жүргендерді көптеп кездестіреміз.

3- бөлім «Ойлан тап» (интербелсенді тақтаның көмегімен дұрыс жауабын табу).

1. Құқық ----- А. Еліміздің негізгі заңы
2. Конституция ----- Б . Мемлекет басшысы
3. Мемлекет ----- В . Негізгі саяси қоғамдық ұйым
4. Азамат -----Г. Тәуелсіздік
5. Құқық бұзушылық -----Д. Заң жүйесі
6. Президент ----- Е. Заң шығару органы
7. Парламент ----- Ж. Заң жүйесін бұзу
8. Егемендік ----- З. Құқығы бар ел тұрғыны

Дұрыс жауабы:

Нұртілеу: Отырсаң қайтемін, сенің атың жазылып қойған жоқ қой бұл партаға?!

Аңсар: Сенің де атың жазылып қойған жоқ. Бұл менің орным, саған бермеймін.

Автор: Партаға таласқан Нұртілеу айғай салды.

Нұртілеу: Тұр дедім ғой, бұл партаға менің құқығым бар.

Аңсар: Менің де құқығым бар, саған ғана беріліп қойды дейсін бе?

Автор: Партаға таласқан Нұртілеу мен Аңсар төбелесе кетеді. Класс оқушылары аң-тан.

Төбелесті тоқтату үшін класс белсендісі Жанерке араласты.

Жанерке: Аңсар, Нұртілеу, төбелесті доғарындар, қазір класс жетекшіміз келгеннен кейін екеуіңнің дауларыңды шешіп береді.

Автор: Осы мезетте класс бөлмесіне класс жетекші келеді.

Мұғалім: Бұл не шу?

Жанерке: Апай, Нұртілеу мен Аңсар соңғы партаға таласып, «Менің құқығым бар отыруға» деп дауласып жатыр, қойындар десек те қоймайды.

Мұғалім: Нұртілеу, Аңсар сендердің бұл құқықтарың дұрыс емес. Өздеріңнің жеке бастарыңның қажетін ойлап, бір-бірлеріне тіл тигізу адамгершілікке жатпайды. Әркім өз құқығын дұрыс түсіну қажет. Әрине сендердің әрқайсың оқуға, білім алуға, ойнауға, демалуға құқықтарың бар, бірақ барлық мәселені ақылмен шешу керек.

Автор: Класс жетекшіміз дауды шешіп, Нұртілеу мен Аңсарға бірінші қатардағы мұғалім үстеліне жақын бір партадан орын иеленуді ұсынды, ал таласқан орын бос қалды. Осы көрністен кейін балалардың пікірін тындау.

Тәуелсіз еркін ел бүгін,

Талай жыл күткен теңдігім –

Ата заңым менің.

Санама құйған таң нұрын,

Бакытым, бағым, тағдырым –

Ата заңым менің!

Тақпақтар: АЗАТ ЕЛДІҢ АР-НАМЫСЫ - АТА ЗАҢ!(АЙБАТЫР СЕЙТАҚ)

Еліне арналатын тілегі шын,

Ей, ұлым – Отанымның түлегісің!

Іргесін туған елдің тіреп тұрған

Қадірін Ата Заңның білемісің?!

Ешкім де мін таға алмас елдігіме!

Дауласып жармаспайды белдігіме.

Бойында Ата Заңның өріліп тұр

Даламның кендігі де, теңдігі де!

Бағынған өз заңына жұмыр ғалам,

Сондықтан Күннен Жерім суынбаған.

Қоғамның сан саласын реттейтін

Әрбір заң Ата Заңнан туындаған.

Бастайтын болашаққа бақ кемені,

Осы жол халықтың да нақ сенері!

«Халқыма адалмын!» деп Ата Заңға

Елбасы қолын қойып Ант береді.

Болғанмен бұл Өмірде айлаң күшті,

Ел үшін кім тындырар қайран істі?!

Еліңнің дамуы мен дағдарысы

Ол-дағы Ата Заңға байланысты!

Нұр шашқан жас ұрпақтың ұғымына,
Тікелей өсер еткен ғұмырына
Айналды Ата Заңым мызғымайтын
Тәуелсіз мемлекеттің тұғырына!

Әр бабы, әр тармағы жойылмайды,
Шектеу де және тегін қойылмайды!
Келісім-шарт жасасқан барлық шет ел
Қазақтың Ата Заңын мойындайды!

Өмірден әділдік пен бақ табатын,
Құқығым қорғалды деп шаттанатын,
Өзіндей жас өркендер келеді өсіп
«Бұл біздің – Ата Заң» деп мақтанатын!

Өркендеп өз қолына алған ісі,
Биікке қазағымның самға, құсы!
Халық боп қадір тұтып, қастерлеген
Ата Заң – Азат елдің Ар-намысы!
Сіздің құқықтарыңызды кімдер шектей алады?
Сенің ар-ұятың.

Жалпыға ортақ нормалар мен әдеп ережелері.
Заңдар.

Осы құқық бұзушылық түрлеріне байланысты **бейнежазбаға** назар аударамыз.

-Сонымен қатар, балалар, әрбір адамның міндеттері де болады.

Оқушылардың пікірін тыңдау.

1-оқушы: Өз ойымды айтуға, қалаған тілімде жазуға, сөйлеуге, оқуға құқығым бар.

2-оқушы: Мен өз туып өскен жерімде тұруға, оны қорғауға, тұратын мекенімді таңдауға құқығым бар.

3-оқушы: Мен өзіме рұқсат етілген істердің бәрін орындауға құқылымын және өзіме тиесілі заттарды иемденуге құқығым бар.

4-оқушы: Тек жақсы істерді істеуге құқылымын, жаман істерді істеуге құқығым жоқ деп түсінемін.

Мен міндеттімін: **Бейнежазба**

білім алуға.

өмір сүруге

Еңбек етуге

Денсаулық сақтауға

Өз пікірін еркін жеткізуге.

-Балалар, мысалы біз көп баратын жеріміз- кітапхана. Кітапханаға байланысты біздің құқығымыз бен міндеттеріміз қандай деп ойлайсындар? Соны ашып алайық.

1. Кітапхананың оқу залында әрі-бері жүріп жүрсің, өйткені сен еркіндік құқығым бар деп есептейсің.

Жауабы: Еркін тұрып жүру құқығымыз бар, кітапханадағы тәртіпті бұзбау міндетіміз де бар.

Құқық кітапхана ережесімен шектелген.

2. Оқырман залында досыңмен әңгімелесіп отырсың, өйткені сен өз бостандығына құқығым бар деп есептейсің. Құқығым бар ма, әлде жоқ па?

Жауабы: Сенің сөз бостандығыңа құқығың бар. Бірақ кітапхана қызметкерлерін сыйлау, оқырмандарға кедергі келтірмеу міндетін ұмытпауымыз керек.

3. Кітапханада ұялы телефон арқылы музыка тыңдап отырдың, өйткені мәдениет жетістіктерін пайдалану құқықтары бар деп есептейсің.

Балалар манадан бері біраз мәлімет алдық. Мынадай ойын ұсынғым келіп тұр «Сөздер банкісі»
«Менің құқығым бар деп ойлайтын сөйлемдерді мына тақтаға келіп ілеміз
Қорытынды: -Сонымен, қорытындылай келе, біз бүгін өз құқығымыз жайлы ой түйдік.
Б.Момышұлы атамыз «Азамат жолы-ар жолы» деп айтқандай тәрбие сағатымызды аяқтаймыз.
ӘН

Такырыбы:

«Жасөспірімдердің
жауапкершілігі»

2023-2024 оқу жылы

Тақырыбы: Жасөспірімдердің қылмыстық жауапкершілігі.

Мақсаты: оқушылардың құқықтық білімдерін тексере отырып заң алдындағы жауапкершілікті арттыру, жасөспірімдердің қылмыстылығының қылмыстық сипаттамасын беру, қылмыстық жауапкершіліктің түрлерімен таныстыру. Конституцияны т. б. құқықтық нормативтік актілерді орындап, құрметтей білуге үйрету, адамгершілікке, ұлтжандылыққа, құқықтық сауаттылыққа тәрбиелеу; ойлау, тындау, сөйлеу мәдениетін дамыту, қабілеттерін шыңдау.

Сабактың түрі: дөңгелек үстел

Әдісі: пікір алмасу, сұрақ-жауап

Барысы:

Сынып жетекшісінің кіріспе сөзі

1. Бірінші бөлім:

а/ «Адам құқығы» дегеніміз не?;

б/ «Сенің құқығың» - баптарды еске түсіру.

2. Екінші бөлім:

а/ «Жастар арасындағы қылмыстар»;

б/ Ситуациялық жағдайларды шешу.

3. Үшінші бөлім:

а/ «Заңды консультация» - сұрақ – жауаптар;

б/ Кәмелетке толмағандарға қолданылатын жаза түрлері.

4. Қорытынды.

1. Сынып жетекшісінің кіріспе сөзі.

Құрметті қонақтар, ата-аналар және оқушылар! Мемлекетіміздің Ата Заңының 1 – бабында Қазақстан Республикасы өзін демократиялық, құқықтық және әлеуметтік мемлекет ретінде орнықтырылды. «Оның басты қазынасы – адам және адамның өмірі, құқықтары мен бостандықтары» деген қастерлі сөзді кіргізген. Бүгінгі құқықтық мемлекет құрамыз деген заманда әрбір адам өз құқықтарын жете біліп, жалпы заң білімі саласынан мағлұмат алғаны дұрыс. Заңды аттамай, тура жолмен жүріп, еліне адал қызмет еткен азамат қана мұратына жетеді. Сондықтан заңды білу – заман талабы.

Бүгін бізде қонақта

Бүгінгі іс-шарамызда біз жасы кәмелетке толмаған жасөспірімдердің арасында жиі кездесетін қылмыс түрлері мен жазалар туралы сөз қозғаймыз.

I. Сабағымыздың бірінші бөлімінде құқық туралы жалпы түсінік беріледі.

1.1. Бибіханым: Қоғамда өмір сүретін адамдардың өздерін ұстау ережелерінің жиынтығын әлеуметтік нормалар дейміз. Әлеуметтік норма құқық пен мораль деген ұғымдар кіреді.

Әлеуметтік нормалардың мемлекеттің пәрменімен заңдастырылған бөлігі құқықты, ал мемлекеттің пәрменімен заңдастырылмаған бөлігі моральды құрайды.

Құқық дегеніміз – мемлекет тарапынан заңдастырылған және қорғалатын, жалпыға бірдей міндетті нормалар жүйесі.

Құқықтың ерекшелігі – оның нормалары бұзылған жағдайда кінәлінің заңды жауапқа тартылатындығын да. Моральдық тәртіпті бұзғаны үшін адам заңды жауапкершілікке тартылмайды, бірақ көпшіліктің назарына ілігеді, айналасына жағымсыз пікір туғызады.

Құқықтық нормалар тек қана заңдардан тұрмайды, басқа да нормативтік құқықтық актілерде де көрсетілген. Президент - нормативтік жарлықтар, Үкімет – нормативтік қаулылар, министрліктер – нормативтік бұйрықтар, жергілікті мемлекеттік органдар - нормативтік шешімдер қабылдайды.

Біздің елімізде адам құқықтары Ата Заңымыз – Қазақстан Республикасының Конституциясында көрініс тапқан. Ол 9 бөлім, 98 баптан тұрады. Оның екінші бөлімінің 30 бабы құқыққа арналған.

1.2. «Сенің құқығың!»

Қуаныш: 14-бап

1. Заң мен сот алдында жұрттың бәрі тең.

2. Тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне байланысты немесе кез келген өзге жағдаяттар бойынша ешкімді ешқандай кемсітуге болмайды.

Қуантай: 15-бап

1. Әркімнің өмір сүруге құқығы бар.

2. Ешкімнің өз бетінше адам өмірін қиюға хақысы жоқ. Өлім жазасы адамдардың қаза болуымен байланысты террористік қылмыстар жасағаны үшін, сондай-ақ соғыс уақытында ерекше ауыр қылмыстар жасағаны үшін ең ауыр жаза ретінде заңмен белгіленеді, ондай жазаға кесілген адамның кешірім жасау туралы өтініш ету хақы бар.

Бибіханым: 16-бап

1. Әркім өзінің жеке басының бостандығына құқығы бар.

2. Заңда көзделген реттерде ғана және тек қана соттың санкциясымен тұтқындауға және қамауда ұстауға болады, тұтқындалған адамға шағымдану құқығы беріледі. Соттың санкциясынсыз адамды жетпіс екі сағаттан аспайтын мерзімге ұстауға

болады.

3. Ұсталған, тұтқындалған, қылмыс жасады деп айып тағылған әрбір адам сол ұсталған, тұтқындалған немесе айып тағылған кезден бастап адвокаттың (қорғаушының) көмегін пайдалануға құқылы.

Арман: 17-бап

1. Адамның қадір-қасиетіне қол сұғылмайды.
2. Ешкімді азаптауға, оған зорлық-зомбылық жасауға, басқадай қатыгездік немесе адамдық қадір-қасиетін қорлайтындай жәбір көрсетуге не жазалауға болмайды.

Әлібек: 19-бап

1. Әркім өзінің қай ұлтқа, қай партияға және қай дінге жататынын өзі анықтауға және оны көрсету - көрсетпеуге хақылы.
2. Әркімнің ана тілі мен төл мәдениетін пайдалануға, қарым - қатынас, тәрбие, оқу және шығармашылық тілін еркін таңдап алуға құқығы бар.

Жазира: 22-бап

1. Әркімнің ар - ождан бостандығына құқығы бар.
2. Ар-ождан бостандығы құқығын жүзеге асыру жалпы адамдық және азаматтық құқықтар мен мемлекет алдындағы міндеттерге байланысты болмауға немесе оларды шектемеуге тиіс.

Бекзат Қ: 25-бап

1. Тұрғын үйге қол сұғылмайды. Соттың шешімінсіз тұрғын үйден айыруға жол берілмейді. Тұрғын үйге басып кіруге, оны тексеруге және тінтуге заңмен белгіленген реттер мен тәртіп бойынша ғана жол беріледі.
2. Қазақстан Республикасында азаматтарды тұрғын үймен қамтамасыз ету үшін жағдайлар жасалады. Заңда көрсетілген санаттағы мұқтаж азаматтарға тұрғын үй заңмен белгіленген нормаларға сәйкес мемлекеттік тұрғын үй қорларынан олардың шама-шарқы көтеретін ақыға беріледі.

1.3. **Бекзат Т:** Жастар арасындағы қылмыстың алдын алу мемлекеттің басты міндеттерінің бірі болып табылады. Жасөспірімдердің және жастардың қылмысы туралы мәселе құқық қорғау жүйесінің ғана емес, сонымен қатар басқа да мемлекеттік ұйымдардың және азаматтық қоғам институттарының үнемі қадағалауын талап ететін басты мәселенің бірі.

Жасөспірімдер арасындағы қылмыс қашанда ұлттық тұтастығымызға, ел болашағына қауіп төндіретін сөзсіз. Жаңадан өркендеп келе жатқан ұрпақтың қылмыстың бұралаң жолдарын таңдауы - дәуір қасіреті. Сотталған жас өспірімдердің көбеюі – қоғам өмірінің келенсіз жақтарын, халықтың әлеуметтік ахуалының төмен екенін байқатады. Қоғамда не құрылым дені сау, еңбекке жарамды азаматтар көбейген сайын, мемлекетіміздің әлеуметтік-экономикалық жағдайы да жедел дами бастайды. Бүгінде түрмеде отырған азаматтардың 70 пайызы жас адамдар.

2.1. **Сымбат:** Сотталушылар қатарында кәмелеттік жасқа толмағандардың

көбеюі біздің қоғамды алаңдатпауы мүмкін емес. Қылмыстық жауапкершілікке қылмысты жасау кезінде жасы 16-ға толған азаматтар тартылатындығы белгілі.

Алайда, адам өлтіргені, қасақана денсаулыққа ауыр зиян келтіру, ауырлататын мән-жайларда денсаулыққа қасақана орташа ауырлықта зиян келтіру, зорлау, жыныстық сипаттағы зорлық әрекеттері, адамды ұрлау, ұрлық, тонау, қарақшылық, қорқытып алу, ауырлататын мән-жайларда көлікті айдап кету, терроризм, адамды кепілге алу, қаруды ұрлау немесе қорқытып алу, оқ-дәрі, жарылғыш заттар мен басқа да құрылғылар, ауырлатылған мән-жайларда бұзақылық, тағылық, есірткі заттары мен психотроптық заттарды ұрлау немесе қорқытып алу, ауырлатылған мән-жайларда мәйітті немесе олардың көмілген жерлерін қорлау, көлік құралын немесе теміржолдарын қасақана жарамсыздық жағдайға келтіргені үшін тұлғалар 14 жастан бастап қылмыстық жауапкершілікке тартылады.

Сот тәжірибесі көрсеткендей, кәмелетке толмағандар көбінесе ұрлық, тонау секілді қылмыстар жасайды. Соңғы кезде аталған қылмыстар ішінде ұялы телефондарды ұрлау жиі орын алуда. Мұндай қылмыстық істер бойынша жәбірленушілер құқық бұзушылардан жасы кіші, әлсіздеу, кәмелеттік жасқа толмағандар болып табылады.

Ақмерей: Мысалы, кәмелетке толмаған Омар теміржол көпірінің астындағы жаяу жолаушылар жолымен келе жатып, 11-ші мөлтек ауданындағы үйіне бара жатқан Расулды жолықтырып, оны тоқтатқан. Омар Расулдың қалтасындағы ұялы телефонын көріп, одан телефон шалу үшін сұрады. Расул бұған көңіл бөлмей, әрі қарай жүре берді. Омар артынан ілесіп, жанар-жағармай станциясының жанында күш қолдану арқылы Расулдан ұялы телефонды тартып алған. Осы ұрлықты жасағаны үшін кінәлі деп танылған Омар шартты түрде 2 жылға бас бостандығынан айырылды.

2010 жылы 17 қаңтарда 14 жастағы Виталий мен Станислав Ақтөбе қаласындағы Марат Оспанов көшесінде орналасқан № 58 үйдің ауласында кәмелетке толмаған Мирасты көрді, оның өмірі мен денсаулығына қауіп төнбейтіндей зорлық көрсету қаупімен ұялы телефонын талап етті. Мирас өзіне қолданылмақ болған зорлық қаупінен қорқып өзінің ұялы телефонын оларға беруге мәжбүр болды. Аталмыш қылмыс үшін Виталий мен Станислав қылмыстық жауапкершілікке тартылып, шартты түрде бас бостандығынан айырылды. Өкінішке орай мұндай мысалдарды одан әрі ұзақ жалғастыруға болады.

Нұржан

Кәмелетке толмағандардың басқа бір қылмысының түрі ол – ұрлық жасау. Кәмелетке толмаған Валера мас күйінде, топтағы басқа да адамдармен Ақтөбе қаласындағы Трудовая көшесінде орналасқан азық-түлік дүкеніне келіп, күртешесін қолына орап аталмыш дүкеннің терезесін сындырып, ішіне кірген. Ол жерден қылмысты топ құны 36 925 теңге құрайтын азық-түлік пен спирттік ішімдіктерді қолды қылған. Осы қылмыстары үшін ол жауапкершілікке тартылып, сотталды.

Сот тәжірибесі көрсеткендей, жасөспірімдер өз әрекеттерімен қауіп төндіретіндерін түсінеді. Жасалатын іс-әрекеттің қауіптілігі жасөспірімге «өзгенің өмірі мен мүлкіне тиіспе», - деп бала кезінен ата-анасы немесе тәрбиелеушілерінің үйретуіне байланысты.

Кішкентай кезден бастап пайдалы ақыл-кеңес, дұрыс бағыт беру нәтижесінде қылмыстық әрекеттердің қауіптілігін сездіруге болады. Өсе келе жасөспірім жасалатын әрекеттерді өзі бағалап, таңдау жасай алады.

Кәмелеттік жасқа толмағандардың істерін қарау барысында, олардың жеке басы, тәрбиелену мен өмір сүру жағдайлары, қылмысты жасау себептері, қылмысты жасауға себеп болған жағдайлары, оған деген ересектердің әсері - мұның бәрі тәрбиелеу бағытындағы шара қолдану мен жаза тағайындауда ескеріледі. Көп жағдайда ата - аналардың жасөспірімге дұрыс тәрбие бермеуі мен қылмыстық әрекеттерге бармауы туралы ескертуінің кемшілігі – құқық бұзушылық себебі болады.

2.2. Ситуациялық жағдайларды шешу.

Көшедегі көрініс

Арман: Шыңғыс бүгін Камалдың баласының тойы ғой, білесің бе?

Рахат: Ия, ия, айтпақшы Дамирлер бүгін жиналайық, той қызықтаймыз деген.

Саған хабарласқан жоқ па?

Арман: Жүр, ендеше солай қарай барайық, бар қызықтан құр қалармыз.

Рахат: Кеттік, жолшыбай Ердосқа соға кетейік, ол да барар мүмкін.

Арман: Ердос, біз той болып жатқан жерге бара жатырмыз. Балалар да сол жақта жүр, бізбен бірге жүрсенші.

Рахат: Жоқ, мен әуелі ата – анама ескертуім керек, әйтпесе аландайтын шығар.

Арман: Ту, ата – анаңа ескертіп не істейсің, біз секілді айтпай кетіп қалмайсың ба, сұрансаң, жібермей қалады.

Рахат: Жоқ, балалар, мені жібермейді, бара алмаймын. Ол жақтан ішімдік ішкен адамдар кездесіп, бір нәрсеге душар болармыз.

Арман: Онда өзің біл, ертең «көп қызықтан қалдым» - деп өкініп жүр ме!

Рахат: Осы кезден бастап көшеге үйрене бермейсің бе?

Сынып жетекшісі:

Құрметті ата-аналар, осы жағдайға байланысты сіздердің пікірлеріңізді білсек.

1. Ата – ана қай жерден қате жіберіп отыр?

2. Учаскелік полиция инспекторына: - Осы жағдайда оқушылар және ата-аналар қандай жауапкершілікке тартылады?

1. Шалқар қаласы бойынша жасөспірімдердің арасында қандай құқық бұзушылықтың түрлері көп таралған?

2. Қылмыс жасағаны үшін жасөспірімдерге қандай жазалар қолданылады?

3. Қазіргі уақытта жас балалардың түнде көшеге шығуы кездеседі. Осыған қандай шаралар қолданасыздар?

4. Бір немесе екіден көп кәмелетке толмаған жасөспірімдер төбелескен кезде

біреуі абайсызда суық қару қолданады. Бұл жағдайда қандай жазалар қолданылады?

«Кәмелетке толмағандардың қылмыстық жауаптылығы»

Қылмыстық Кодексінің 39 бабында қарастырылған он екі жазаның ішінде кәмелетке толмағандарға мына жеті жаза түрлері ғана тағайындалады: Айыппұл 79-шы баптың 2-ші тарауына сәйкес кәмелетке толмай сотталған адамның дербес табысы немесе өндіріп алуға жарайтын мүлкі болған жағдайда 10-нан 500 айлық есеп көрсеткіші мөлшерінде тағайындалады. Белгілі бір қызметпен айналысу құқығынан айыру жазасы бір жылдан екі жылға дейінгі мерзімге тағайындалады.

Қоғамдық жұмыстарға тарту кәмелетке толмаған адамға қырық сағаттан жүз алпыс сағатқа дейінгі мерзімге тағайындалады.

Түзеу жұмыстары кәмелетке толмай сотталған жасөспірімдерге бір жылға дейінгі мерзімге тағайындалады.

Бас бостандығын шектеу жазасы кәмелетке толмағандарға бір жылдан екі жылға дейінгі мерзімге тағайындалады. Бұл жаза мамандандырылған органның қадағалауымен сотталғанның тұрғылықты жері бойынша өтеледі.

Қамау бір айдан төрт айға дейінгі мерзімге тағайындалады. Сотталған жасөспірімді жазаның бүкіл мерзімінде қоғамнан қатаң оқшаулау жағдайында ұстайды.

Бас бостандығынан айыру он жылдан он екі жылдан аспайтын мерзімге тағайындалады.

Қорытынды. Сонымен, бүгінгі сабақтың негізгі ойын мына мақал – мәтелдермен аяқтайық.

1. Занның құрығы ... (бәрінен ұзын)
2. Өш алғаннан гөрі ... (кешірген жөн)
3. Ұрлық түбі ... (қорлық)
4. Жазасын тартпайтын ... (жамандық жоқ)
5. Тәрбие ... (отбасынан басталады)
6. Әділ істің... (арты игі)
7. Біреуге ор қазба ... (өзің түсесің)
8. Қолыңмен істегенді ... (мойныңмен көтер)
9. Занды сыйлаған ... (еркін жүреді).

Сынып жетекшісі: Осымен біздің сынып сағатымыз өз мәресіне жетті. Бүгінгі сабақтан алған мәліметтер сіздерге өте керекті деп ойлаймын. Келген қонақтарымызға рахмет айтамыз.

Өмірің болсын десең сенің сәнді

Ойланьп, айналаңа қара мәнді.

Адам бол! Білімі тасқан, өнері асқан

Өзіңе сүйсіндірер басқа жанды.

Салауатты мақсатың - өмір сүру,

Өмірдің мағынасын керек білу.

Ішімдік, нашақорлық сенің жауын
Пайдасы сол – бұл жолдан аулақ жүру.- деп арқалы ақын Сұлтанмахмұт
Торайғыров жырлағандай болашақта шалыс қадам баспай, өз өмірлеріне жауап
беретін ата-анасының емес бүкіл алаштың азаматтары болады деген сеніммен
бүгінгі сабағымызды аяқтаймыз.

Оқушылардың сабаққа қатысуы

Тексерілген күні: 23 қыркүйек 2023 ж

Тексеру мақсаты: сабаққа оқушылардың қатысу желісін сақтау

Тексеру нәтижесі:

Мектеп оқушыларын күнделікті сабаққа қатысымы бақыланып отырылды.

Сынып жетекшілер ертеңгілік оқушылардың сабаққа қатысуын бақылап, келмеген жағдайда ата-анасымен хабарласып, сабақтан қалу себебін анықтап, мектеп басшылығына хабарын беріп отырды.

№	Сыныптар	Класс жетекшінің аты-жөні	Барлық оқушы саны	Себепсіз қалған оқушылар саны	Анықтамасы бар оқушылар саны	Басқа да дәлелдер
1	1 сынып	Сыздыкова А.Р Нургожина А.С	16	0	0	0
2	2 сынып	Кусниденова А.К Кажакпарова Г.С	11	0	0	0
3	3 сынып	Акзамова А.С Кажакпарова Г.С	13	0	0	0
4	4 сынып	Курынбаева Г.А Атыгаева С.А	11	0	0	0
5	5 сынып	Шавалиева М.Ш Сабитова Ж.Б	17	0	0	0
6	6 сынып	Саухан С. Палагута А.М	17	0	0	0
7	7 сынып	Нурсейтова Г.К Абакова К.Ш	9	0	0	0
8	8 сынып	Рыспамбетов Б.Г Абакова А.Т	15	0	0	0
9	9 сынып	Майлыбаев Ш.Е	10	0	0	0
10	10 сынып	Султаналина А.Б	5	0	0	0
11	11 сынып	Битюкова В.В	3	0	0	0

Ұйғарым мен ұсыныс: Сынып жетекшілерге оқушылардың сабаққа қатысымын уақытылы бақылап хабарын беріп отыру ескерілді.

Ескерту: сынып жетекшілерге анықтама таныстырылды.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары:

Аманбай А

Султаналина А.Б

Оқушылардың сабаққа қатысуы

Тексерілген күні: 21 қазан 2023 ж

Тексеру мақсаты: сабаққа оқушылардың қатысу желісін сақтау

Тексеру нәтижесі:

Мектеп оқушыларын күнделікті сабаққа қатысымы бақыланып отырылды.

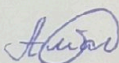
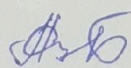
Сынып жетекшілер ертенгілік оқушылардың сабаққа қатысуын бақылап, келмеген жағдайда ата-анасымен хабарласып, сабақтан қалу себебін анықтап, мектеп басшылығына хабарын беріп отырды.

№	Сыныптар	Класс жетекшінің аты-жөні	Барлық оқушы саны	Себепсіз қалған оқушылар саны	Анықтамасы бар оқушылар саны	Басқа да дәлелдер
1	1 сынып	Сыздыкова А.Р Нургожина А.С	16	1	1	0
2	2 сынып	Кусниденова А.К Кажакпарова Г.С	11	0	0	0
3	3 сынып	Акзамова А.С Кажакпарова Г.С	13	0	0	0
4	4 сынып	Куринбаева Г.А Атыгаева С.А	11	0	0	0
5	5 сынып	Шавалиева М.Ш Сабитова Ж.Б	17	2	2	0
6	6 сынып	Саухан С. Палагута А.М	17	0	0	0
7	7 сынып	Нурсейтова Г.К Абакова К.Ш	9	0	0	0
8	8 сынып	Рыспамбетов Б.Г Абакова А.Т	15	0	0	0
9	9 сынып	Майлыбаев Ш.Е	10	1	0	1
10	10 сынып	Султаналина А.Б	5	0	0	0
11	11 сынып	Битюкова В.В	3	0	0	0

Ұйғарым мен ұсыныс: Сынып жетекшілерге оқушылардың сабаққа қатысымын уақытылы бақылап хабарын беріп отыру ескерілді.

Ескерту: сынып жетекшілерге анықтама таныстырылды.

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

Аманбай А.

Султаналина А.Б

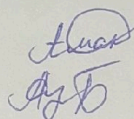
АІБ нiң КТДЖБ қызметкерлерiмен байланыста болу

Күнi: Қыркүйек, Қазан, Қараша

Мақсаты: Жасөспiрiмдер арасында құқықбұзушылықтың алдын алу

Нәтижесi: Жасөспiрiмдер арасында құқықбұзушылықтың алдын алу мақсатында АІБнiң КТДЖБ қызметкерлерiмен бiрлескен жоспар құрылды. Жоспар негiзiнде iс шаралар өткiзiлдi. құқықбұзушылықтың алдын алу мақсатында оқушыларға дәрiс сабақтар, дөңгелек үстелдер, тәрбие сағаттары өткiзiлiп отырылады. Өткiзiлген iс шаралар әлеуметтiк желiге салынып отырылды.

Тәрбие iсi жөнiндегi орынбасарлары:

Аманбай А.
Султаналина А.Б

**Оқушылардың өмірі мен денсаулығы қауіпсіздігін қамтамасыз ету
мақсатында
Құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша өткізілген іс шаралар
анықтамасы**

Ақмырза орта мектебінің алға қойған мақсаттары мен міндеттері:

1. Жасөспірімдер арасында қылмысты болдырмау, есірткі және басқа да зиянды заттарды қолданудың алдын алу жұмыстарын ұйымдастыру

2. Мектеп әкімшілігі, ата аналар, қоғамдық ұйымдар бірлесіп жүйелі жұмыс жүргізу

3. Жасөспірімдер мен балалар ақпараттық, үгіт-насихат, әдістемелік, түсінік жұмыстарын жандандыруда білім мекемелерінің жауапкершілігін арттыру.

1. Мектеп оқушылары арасында жүргізілетін тәртіп бұзушылыққа қарсы КТІЖБ-мен бірлескен 2023-2024 оқу жылына арналған жұмыс жоспары құрылып, аудандық ПБ-нің қызметкерлерімен бірлесіп жұмыс жүргізілуде.

- Мектеп әкімшілігі мен ұстаздары арасынан құқықбұзушылықтың алдын алу бойынша комиссия штабы құрылды.

- Мектепшілік бақылаудың жұмыс жоспары құрылып, бекітілген.

- Түнгі кезекшілігі құрылып күн сайын рейдтер ұйымдастырылады.

- Ай сайын құқықбұзушылықтың алдын алу комиссиясының отырысы өтіп тұрады.

- Оқушылардың қоғамдық орындар мен білім мекемесінде мінез-құлық ережесін қатаң сақтауын қамтамасыз ету бойынша «Мектеп ережесі» жасалынып, оқушылармен таныстырылды.

- Оқушылардың арасында себепсіз сабаққа қатыспайтындарға анықтау журналы арналған.

- Мектепте тәрбие жұмысының циклограммасы бойынша жұмыс жүргізу қалыптасқан.

- Мектепте оқушылар арасында «Жас Ұлан», «Адал Ұрпақ», «Жас Сарбаз», «Ұшқыр ой» дебат», клубы құрылған. Мектептегі оқу тәрбие процесіне өз үлестерін қосып отырады.

- Мектепте хиджап киетін және орамал тағатын оқушы-жоқ.

- Аудандық ПБ-де тіркеуде және мектепшілік есепте тұрған оқушы-жоқ.

- Мектеп бойынша себепсіз сабақ көп қалдыратын және ұзақ уақыт бойы себепсіз сабаққа келмеген оқушы-жоқ.

- Мектепте әлеуметтік жағдайы төмен қауіпті топқа жататын отбасы мен оқушылар жоқ, тіркелмеген.

-Оқу үлгерімі мен тәртібіне байланысты мектептен шығарылған оқушы – жоқ.

- «Сенім жәшігі» қойылған, апта сайын мектеп психологтері қарап, актілеп, арнайы журналға тіркеп тұрады.

2023 жылдың 09 қыркүйек пен 20 қараша аралығында «Қауіпсіз мектеп ортасы» республикалық акциясы болып өтті. Жоспары құрылып, іс шаралар өткізілді.

Мектептің техника қауіпсіздігі журналына жазылған мұғалімдер мен сынып жетекшілер, жұмысшылар мен техжұмысшылар өмір қауіпсіздігі сақтау нұсқаулығын өткізді. Мектеп медбикесі «Оқушылардың денсаулығы мен өмірін сақтау» бөлімі бойынша денсаулық парағын толтырып, әр баланың медициналық картасы, арнайы медициналық тобы құжаттарын дайындады.

1-11 сыныптар арасында « Қауіпсіз интернет» іс шаралар жоспары бойынша шаралар ұйымдастырылып өткізілді.

Зорлық зомбылықтың алдын алу мақсатында жоспар құрылып жоспар бойынша шаралар ұйымдастырылды.

21-23 қараша күндері 1-11 сыныптардың ата аналарымен «Балаларды оқыту мен тәрбиелеуде ата-аналардың құқықтық жауапкершілігін арттыру және кәмелетке толмағандардың арасында құқықбұзушылықтың алдын алу және ескерту» тақырыбында ата аналармен жиналыс өткізілді.

Ерте жүктіліктің зияны және оның алдын алу», «Суицидтің алдын алу шаралары» тақырыбында ой қозғап, сұрақтарға жауап берілді.

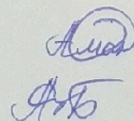
Мектептің әлеуметтік желісіне іс шаралар орналастырылды.

Ата аналар қауымы үшін «Зорлық зомбылықтың» алдын алу, «Кәмелетке толмағандардың құқықбұзушылықтың алдын алу мәселелері , «Әке мен шешенің тәрбиелік маңызы» , «Жазалау және ынталандыру мәселелері бойынша ата аналарға түсінік жұмыстары жүргізілді.

Тыйым салынған сайттар бойынша әр сынып жетекші оқушылардың желісіне тексеру жүргізіп анықтама өткізіп отырады және апта сайын мектеп психологі қорытынды анализ жасап, анықтама жазылып тұрады.

Оқушылардың құқықбұзушылықтарын алдын алу мақсатында шаралар өткізіледі. Оқушылардан сауалнамалар алынып отырылады

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

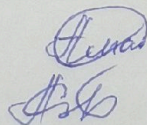
Аманбай А.
Султаналина А.Б

Бекітемін:
Мектеп директоры:
Бекмагамбетова А.Ж

Құқықтық кеңестің 2023-2024 оқу жылына арнаған жұмыс жоспары

р/с	Атқарылатын жұмыстың атауы	Орындалу мерзімі	жауапты адам
1.	<ol style="list-style-type: none">1. Өткен оқу жылындағы құқықтық тәрбие бағытында істелінген жұмыстар мен биылғы оқу жылындағы міндеттері2. Құқықтық кеңесті құру3. Тәрбиесі «киын» оқушылармен, жағдайсыз отбасылармен жұмысты жалғастыру	22.09.23ж	Мектеп әкімшілігі ДТЖО- Аманбай А. Султаналина А.Б
2.	<ol style="list-style-type: none">1. 10-11 сынып жетекшілерінің құқықтық тәрбие бағытында істеген жұмыстарының есебі2. Қыздар және ұлдар кеңесінің жұмысының қорытындысы3. Құқық тәртібін, сондай-ақ оқу тәртібін бұзған, бұзақылыққа және адамгершілікке қайшы әрекет жасаған оқушылардың мәселесін қарау	12.12.23ж	Қоғамдық тәрбиешілер, 10-11 сынып жетекшілер- Султаналина А.Б Битюкова В.В
3.	<ol style="list-style-type: none">1. 8-9сынып жетекшілерінің құқық бұзушылықтың алдын алу мақсатында істеген жұмыстарының есебі2. «Жедел жастар» тобының және қоғамдық тәрбиешілердің есебі3. Құқық тәртібін сондай-ақ оқу тәртібін бұзған, бұзақылыққа және адамгершілікке қайшы әрекет жасаған оқушылардың мәселесін қарау	14.02.24ж	Кеңес мүшелері, қоғамдық тәрбиешілер 8-9 сынып жетекшілер- Аманбай А. Абакова К.Ш Майлыбаев Ш.Е
4.	<ol style="list-style-type: none">1. 6-7 сынып жетекшілерінің құқық бұзушылықтың алдын алу мақсатында істеген жұмыстарының есебі2. Қыздар және ұлдар кеңесінің жұмысының қорытындысы3. «Жедел жастар» тобының және қоғамдық тәрбиешілердің есебі4. Құқық тәртібін сондай-ақ оқу тәртібін бұзған, бұзақылыққа және адамгершілікке қайшы әрекет жасаған оқушылардың мәселесін қарау	18.04.24ж	Кеңес мүшелері, қоғамдық тәрбиешілер, 6-7 сынып жетекшілер- Саухан С. Палагута А.М Нурсейтова Г.К Абакова А.Т

Тәрбие ісі жөніндегі орынбасары:

Аманбай А.
Султаналина А.Б

Құқықбұзушылықтың алдын алу отырысы болып өтті

Хаттама №1

Қатысуға тиіс: 18

Қатысқаны: 18

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. Алдын алу кеңесінің ережесімен танысу
2. Алдын алу кеңесінің 2023-2024 оқу жылына арналған жұмыс жоспарымен танысу;
3. Оқушыларды мектепшілік есепке қою және есептен шығару ережелері туралы таныстыру.
4. Жасөспірімнің жеке басын психологиялық және педагогикалық түзету және оның деформациясының себептерін жою бойынша психологтардың жұмыс жоспарын бекіту;
5. "Тәуекел тобындағы" оқушыларға, әлеуметтік қауіпті жағдайдағы отбасылардан шыққан балаларға, тұрмысы нашар отбасылардан шыққан балаларға, есепте тұрған балаларға деректер банкін қалыптастыру және түзету, сынып оқушыларының деректерін мектептің әлеуметтік паспортына түзету.
6. АПБ-нің полиция инспекторымен бірлескен жоспарын бекіту;
7. 2023-2024 оқу жылына арналған отбасылардағы өзара қарым-қатынастарды зерттеу бойынша іс-шаралар кестесін бекіту.
8. Әлеуметтік педагогтың 2023-2024 оқу жылына арналған жұмыс жоспарын бекіту

Тыңдалды:

Бүгінгі күн тәртібіндегі мәселелермен директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Аманбай А таныстырып өтті. 2023-2024 оқу жылына барлығына сәттілік тіледі. Алдағы атқарылатын жұмыстарды бірлесіп атқаруға шақырды.

Сөйлеушілер:

Бірінші мәселе бойынша-Бүгінгі күнгі қоғамның алдында тұрған басты міндеттердің бірі - балалар мен жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын-алу, кәмелетке толмағандар арасындағы қылмыстың өсуіне жол бермеу.

Бұл мәселе қазіргі таңда көкейтесті мәселелердің біріне айналып отыр, себебі өмірлік қиын жағдайға душар болған жасөспірімдердің саны азаяр емес. Бұл санатқа, көбінесе отбасылық жағдайы нашар, демалыс мезгілі ойластырылмаған, өздеріне өздері бас болып жүрген балалар жатады.

Екінші мәселе бойынша –Құқықбұзушылықтың алдын алу кеңесінің жұмыс жоспарымен таныстырылды. Оқушылармен, ата аналармен алдағы атқарылатын жұмыстар жөнінде айтылды.

Үшінші мәселе бойынша–Қылмыстың алдын алудың бірден-бір жолы – оқушылардың мектептен тыс уақытта қосымша біліммен қамтылуын дұрыс ұйымдастыру. Бүгінгі күні мектептегі мектептен тыс оқушы қосымша біліммен қамтылып отыр.

Атқарылған жұмыстардың нәтижесінде кәмелетке толмаған жасөспірімдер арасындағы қылмыс саны азая түседі. Мысалы, ішкі істер бөлімінде тіркеуде тұрған бала жоқ. Оқушыларды мектепшілік есепке қою және есептен шығару ережелері туралы таныстырылды.

Төртінші мәселе бойынша -баланың психикалық дамуы және психологиялық портретін құру немесе бүтіндей жас топтарымен танысу кезінде немесе басқа да аспектілерді көрсетеді. Ол еркін түрде жазылады және әкімшіліктен бұрыштама қоюды талап етпейді. Сипаттама баланың жеке даму ерекшеліктері туралы, яғни оның танымдық және тұлғалық- эмоционалдық саласы, психофизиологиялық қыр-сырлары, коммуникативтік тілектері, балада бар жалпы және арнайы қабілеттері және т.б көрсетіледі. Мектеп психологі А.М Палагута жасөспірімнің жеке басын психологиялық және педагогикалық түзету және оның деформациясының себептерін жою бойынша психологтардың жұмыс жоспарымен таныстырып өтті.

Бесінші мәселе бойынша- тәрбие ісінің орынбасары А.Б Султаналина "Тәуекел тобындағы" оқушыларға, әлеуметтік қауіпті жағдайдағы отбасылардан шыққан балаларға, тұрмысы нашар отбасылардан шыққан балаларға, есепте тұрған балаларға деректер банкі қалыптастыру және түзету, сынып оқушыларының деректерін мектептің әлеуметтік паспортын толықтырып жасағаны туралы айтып өтті.

Алтыншы мәселе бойынша- тәлімгер Темирбекова Д.К сөз алып АПБ-нің полиция инспекторымен бірлескен жоспарымен таныстырып өтті.

Жетінші, сегізінші мәселелер бойынша 2023-2024 оқу жылына арналған отбасылардағы өзара қарым-қатынастарды зерттеу бойынша іс-шаралар кестесін бекіту, Әлеуметтік педагогтың 2023-2024 оқу жылына арналған жұмыс жоспарын бекіту таныстырылып айтылды.

Жиналыс қаулы етеді:

1. Алдын алу кеңесінің ережесімен таныстырылды
2. Алдын алу кеңесінің 2023-2024 оқу жылына арналған жұмыс жоспарымен таныстырылып алдағы уақытта жоспармен жұмыстар жүргізілсін.
3. Оқушыларды мектепшілік есепке қою және есептен шығару ережелері есепке алынсын.

4. Жасөспірімнің жеке басын психологиялық және педагогикалық түзету және оның деформациясының себептерін жою бойынша психологтардың жұмыс жоспарын бекітілсін.

5. "Тәуекел тобындағы" оқушыларға, әлеуметтік қауіпті жағдайдағы отбасылардан шыққан балаларға, тұрмысы нашар отбасылардан шыққан балаларға, есепте тұрған балаларға деректер банкін қалыптастыру және түзету, сынып оқушыларының деректерін мектептің әлеуметтік паспортына түзету енгізілсін.

6. АПБ-нің полиция инспекторымен бірлескен жоспарын бекітіліп жұмыстар жүргізілсін

7. 2023-2024 оқу жылына арналған отбасылардағы өзара қарым-қатынастарды зерттеу бойынша іс-шаралар кестесін бекітілсін.

8. Әлеуметтік педагогтың 2023-2024 оқу жылына арналған жұмыс жоспарын бекітіліп жоспар негізінде шаралар уақытылы өткізілсін.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: Аманбай А.

 Султаналина А.Б

Хатшы: Темирбекова Д.К

Хаттама №2

Қатысуға тиіс: 76

Қатысқаны: 72

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. Мектептің 2023-2024 оқу жылына арналған әлеуметтік паспортын талдау.
2. 5-11 сынып оқушыларының аутодеструктивті көңіл-күйін анықтау үшін сауалнама нәтижелерін талдау.
3. Оқыту кезеңінде қауіп-қатер аймағындағы отбасыларға (толық емес отбасылар, тұрмысы нашар отбасылар, баланы өгей әкесі, өгей шешесі тәрбиелеп отырған отбасылар, үшінші тұлғалардың қамқорлығында (қорғаншылық, патронат) рейдтік іс-шараларды талдау.

Тыңдалды.

Бүгінгі құқықбұзушылықтың алдын алу кеңесінің отырысын күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Алтынай Теміржанова таныстырып өтті.

Бірінші мәселе бойынша- Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Султаналина А.Б айтып өтті. Мектептің 2023-2024 оқу жылына арналған әлеуметтік паспортының жаңартылып жасалғаны жөнінде айтылды. Жартылай жетім, сәтсіз отбасы, көп балалы, аз қамтылған оқушылар жөнінде тізімдері алынып жасалды. Алдағы уақытта мектептегі шаралар аталған отбасылардың балалары іс шараларға тартылады. Үнемі ата аналарымен байланыс жасалып отырылатыны жөнінде айтты.

Екінші мәселе бойынша - мектеп психологі сөз алды.

5-11 сынып оқушыларының аутодеструктивті көңіл-күйін анықтау үшін сауалнама нәтижелерімен таныстырды. Оқушылармен байланыс жасалып отырылады. 5-11 сынып оқушыларынан аутодеструктивті көңіл күйін анықтау мақсатында сауалнама алынды. Әр сауалнамаға анықтамасы жазылды.

Үшінші мәселе бойынша- мектеп психологы- Палагута А.М сөз алды. Оқыту кезеңінде қауіп-қатер аймағындағы отбасыларға (толық емес отбасылар, тұрмысы нашар отбасылар, баланы өгей әкесі, өгей шешесі тәрбиелеп отырған отбасылар, үшінші тұлғалардың қамқорлығында (қорғаншылық, патронат) рейдтік іс-шаралар жүзеге асырылып отырылады. Оқу жылыны басында қауіп қатер аймағындағы яғни тұрмысы нашар, толық емес отбасылар, өгей ата аналармен тұратын отбасылардың тізімі алынды. Алынған тізім негізінде аталған отбасыларға үйлеріне барып тұрамын. Сынып жетекшілерімен ата аналармен байланыстамын. Мектебімізде өгей әкемен тұратын 3 оқушы бар. Үш оқушы екі үйдің балалары.

Жиналыс қаулы етеді:

1. Мектептің 2023-2024 оқу жылына арналған әлеуметтік паспортын жаңартылсын.

2.5-11 сынып оқушыларының аутодеструктивті көңіл-күйін анықтау үшін сауалнамаларын талдау нәтижелері есепке алынсын.

3. Оқыту кезеңінде қауіп-қатер аймағындағы отбасыларға (толық емес отбасылар, тұрмысы нашар отбасылар, баланы өгей әкесі, өгей шешесі тәрбиелеп отырған отбасылар, үшінші тұлғалардың қамқорлығында (қорғаншылық, патронат) рейдтік іс-шараларды үнемі жасалып отырылып дәптерге жасылып отырсын.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: *Аманбай А.* Аманбай А.
Султаналина А.Б. Султаналина А.Б.
Темирбекова Д.К. Темирбекова Д.К.

Хатшы:

Хаттама №3

Қатысуға тиіс: 17

Қатысқаны: 17

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. Тұрмыстық зорлық-зомбылық, кәмелетке толмағандардың жыныстық тиіспеушілігі мәселелері бойынша ата-аналармен, қамқоршылармен және жасөспірімдермен жүргізілген профилактикалық әңгімелесулер туралы есеп.
2. 5-сынып оқушыларының оқу іс-әрекетін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерттеу туралы ақпарат.
Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есеп.
3. Тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар туралы ақпарат.

Тыңдалды.

Бүгінгі құқықбұзушылықтың алдын алу кеңесінің отырысын күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Аманбай Аяулы таныстырып өтті.

Бірінші мәселе бойынша- Тұрмыстық зорлық-зомбылық, кәмелетке толмағандардың жыныстық тиіспеушілігі мәселелері бойынша ата-аналармен, қамқоршылармен және жасөспірімдермен жүргізілген профилактикалық әңгімелесулер туралы мектебіміздің әлеуметтік педагогі сөз алды. 2023-2024 оқу жылы бойынша мектептемізде «Қатігездіксіз зорлық зомбылықтың алдын алу» «Зорлық зомбылыққа қарсы 16 күн» , «Құқықбұзушылықтың алдын алу басты міндет» тақырыптарында 10 күндік шаралар ұйымдастырылды. Оқушылармен, мұғалімдермен және ата аналармен іс шаралар ұйымдастырылып өткізілді.

Екінші мәселе бойынша - 5-сынып оқушыларының оқу іс-әрекетін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерттеу туралы ақпарат.
Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы мектеп психологі- Палагута А.М сөз алды. Биылғы оқу жылындағы 5 сынып оқушылардың сынып жетекшісімен байланыс жасай отырып үй жағдайларын зерттеу бойынша ата аналармен жолығып сөйлестік. Ата аналармен байланыс дәптерлеріне жазылды.

Үшінші мәселе бойынша - Тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар туралы ақпарат жөнінде директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары А.Б. Султаналина айтып өтті. Отырысқа қатысушыларға презентация көрсету арқылы атқарылып жатқан жұмыстармен таныстырылды. Зорлық зомбылықтың алдын алу негізінде іс шаралар ұйымдастырылды. Іс шараларға барлық оқушылар тартылды.

Жиналыс қаулы етеді:

1. Тұрмыстық зорлық-зомбылық, кәмелетке толмағандардың жыныстық тиіспеушілігі мәселелері бойынша ата-аналармен, қамқоршылармен және жасөспірімдермен жүргізілген профилактикалық әңгімелесулер туралы анықтамасы есепке алынсын
2. 5-сынып оқушыларының оқу іс-әрекетін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерттеу туралы ақпараты, оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есепке алынсын
3. Тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар жиі өткізіліп ата-аналармен байланыс жасалып отырылсын.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: Аманбай А.

Хатшы:

Султаналина А.Б

Темирбекова Д.К

Хаттама №4

Қатысуға тиіс: 27

Қатысқаны: 27

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. 1-2-сыныптардың оқу қызметін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерделеу туралы ақпарат.
Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есеп.
2. 1-2 сыныптардағы тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар туралы ақпарат.
3. Білім алушылардың және ата-аналардың немесе оларды алмастыратын адамдардың жеке істерін қарау.

Тыңдалды:

Бүгінгі құқықбұзушылықтың алдын алу кеңесінің отырысын күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Султаналина А.Б және Аманбай А. таныстырып өтті.

Бірінші мәселе бойынша мектеп психологі Палагута А.М- сөз алды. 1-2-сыныптардың оқу қызметін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерделеу туралы ақпарат.

Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы айтып өтті. 1-2 сынып оқушылардың ата наларымен байланыс жасалып отырылады.

Екінші мәселе бойынша 1-2 сыныптардағы тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар туралы әлеуметтік педагог айтып өтті. Мектептегі ұйымдастырылып отырылатын іс шарларға тартылып сынып жетекшілер Зорлық зомбылықтың алдын алу бойынша тәрбие сағаттары өткізілді. 2 сынып түстен кейін оқитындықтан қыс мезгіліне қарай түнгі уақытта тарауларына байланысты ата аналарына мектептен күтіп алу жөнінде ескертілді. Сабақтан кешігетін, сабақтан себепсіз қалатын оқушылар жоқ.

Үшінші мәселе бойынша- Білім алушылардың және ата-аналардың немесе оларды алмастыратын адамдардың жеке істерін қарау. Мектебімізде ондай ата аналар жоқ. Барлығы ата аналар балаларымен тығыз байланыста. Мектептен, сынып жетекшілермен байланыс жасап отырады.

Құқықбұзушылықтың алдын алу отырысы болып өтті

Хаттама №4

Қатысуға тиіс: 27

Қатысқаны: 27

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. 1-2-сыныптардың оқу қызметін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерделеу туралы ақпарат.
Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есеп.
2. 1-2 сыныптардағы тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар туралы ақпарат.
3. Білім алушылардың және ата-аналардың немесе оларды алмастыратын адамдардың жеке істерін қарау.

Тыңдалды:

Бүгінгі құқықбұзушылықтың алдын алу кеңесінің отырысын күн тәртібіндегі мәселелер бойынша Султаналина А.Б және Аманбай А. таныстырып өтті.

Бірінші мәселе бойынша мектеп психологі Палагута А.М- сөз алды. 1-2-сыныптардың оқу қызметін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерделеу туралы ақпарат.

Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы айтып өтті. 1-2 сынып оқушылардың ата наларымен байланыс жасалып отырылады.

Екінші мәселе бойынша 1-2 сыныптардағы тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар туралы әлеуметтік педагог айтып өтті. Мектептегі ұйымдастырылып отырылатын іс шарларға тартылып сынып жетекшілер Зорлық зомбылықтың алдын алу бойынша тәрбие сағаттары өткізілді. 2 сынып түстен кейін оқитындықтан қыс мезгіліне қарай түнгі уақытта тарауларына байланысты ата аналарына мектептен күтіп алу жөнінде ескертілді. Сабақтан кешігетін, сабақтан себепсіз қалатын оқушылар жоқ.

Үшінші мәселе бойынша- Білім алушылардың және ата-аналардың немесе оларды алмастыратын адамдардың жеке істерін қарау. Мектебімізде ондай ата аналар жоқ. Барлығы ата аналар балаларымен тығыз байланыста. Мектеппен, сынып жетекшілермен байланыс жасап отырады.

Жиналыс қаулы етеді:

1. 1-2-сыныптардың оқу қызметін ұйымдастыру бойынша үй жағдайларын зерделеу туралы ақпарат. Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы жұмысы есепке алынсын.
2. 1-2 сыныптардағы тұрмыстық зорлық-зомбылықтың алдын алуға бағытталған жұмыстар жандандырылысын.
3. Білім алушылардың және ата-аналармен байланыс күшейтілсін.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: Аманбай А.
 Султаналина А.Б.
Хатшы: Темирбекова Д.К

Хаттама №5

Қатысуға тиіс: 8

Қатысқаны: 8

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. 2022-2023 оқу жылының 2 тоқсанына есепке алу санаттарына жататын (аз қамтылған, көп балалы, қолайсыз, аз қамтылған, мүгедектер, жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар) баланың отбасындағы өзара қарым-қатынастарды анықтауды ескере отырып, рейдтік жұмыспен өтеулерді талдау.
2. Профилактикалық есепке алудың барлық түрлерінде тұратын оқушылармен жүргізілетін жеке түзету жұмыстары туралы психологтың ақпараты.
3. 10-шы және 11-ші сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпарат. Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есеп.
4. 2022-2023 оқу жылының бірінші жартыжылдығындағы алдын алу Кеңесінің қызметіне талдау.

Тыңдалды:

Күн тәртібіндегі мәселелер директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Султаналина А.Б айтып өтті.

1 мәселе бойынша -2023-2024 оқу жылының 2 тоқсанына есепке алу санаттарына жататын (аз қамтылған, көп балалы, қолайсыз, аз қамтылған, мүгедектер, жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар) баланың отбасындағы өзара қарым-қатынастарды анықтауды ескере отырып, рейдтік жұмыспен өтеулерді талдауы бойынша әлеуметтік педагог түсіндіріп таныстырып өтті. (қосымша мәлімет тігілді)

2 – 3 мәселе бойынша - Профилактикалық есепке алудың барлық түрлерінде тұратын оқушылармен жүргізілетін жеке түзету жұмыстары туралы психологтың ақпараты.

10-шы және 11-ші сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпарат. Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есеп. Мектеп психологі күн тәртібіндегі мәселелермен таныстырып өтті. Мектепбімізде құқықбұзушылық бойынша тіркелген жоқ.Үнемі оқушылармен байланыс жасай отырып ата аналарымен шаралар ұйымдастырып түсінік жұмыстары жүргізіліп отырылады.

4 мәселе бойынша- 2023-2024 оқу жылының бірінші жарты жылдығындағы алдын алу Кеңесінің қызметіне талдау. Төртінші мәселе бойынша А.Б

Султаналина отырысқа қатысушыларға жарты жылдық есебімен таныстырып өтті.
(қосымша мәлімет талдау тігілді)

Жиналыс қаулы етеді:

1. 2023-2024 оқу жылының 2 тоқсанына есепке алу санаттарына жататын (аз қамтылған, көп балалы, қолайсыз, аз қамтылған, мүгедектер, жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар) баланың отбасындағы өзара қарым-қатынастарды анықтауды ескере отырып, рейдтік жұмыстар жиі өткізілсін.
2. 2023-2024 оқу жылының бірінші жарты жылдығындағы алдын алу Кеңесінің қызметіне талдауы есепке алынсын.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: *Аманбай А.* Аманбай А.

Хатшы:

Султаналина А.Б. Султаналина А.Б.
Темирбекова Д.К. Темирбекова Д.К.

Хаттама №6

Қатысуға тиіс: 41

Қатысқаны: 40

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. 3-4 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпарат.
2. 9 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпарат. Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есеп.
3. Балалармен профилактикалық жұмыстың бір түрі ретінде мектептегі татуласу қызметінің жағдайы туралы.

Тыңдалды:

Күн тәртібіндегі мәселелер директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Аманбай Аяулы айтып өтті.

1 мәселе бойынша -3-4 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпаратпен сынып жетекшілер айтып өтті. 3-4 сынып оқушыларының отбасылық қолайсыздығы, сабақ үлгерімдері сабаққа келуі жайлы есеп берді. Ата-аналармен байланыс жасап байланыс дәптер бастағаны жөнінде айтты. Отбасында қолайсыздық тудыратын оқушылар кездеспейді.

2 мәселе бойынша 9 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпаратпен сынып жетекші Майлыбаев Ш.Е айтып өтті. 9 сыныпта 10 оқушы бар. Оқушылардың сабақ үлгерімі сабаққа қатынасуы қалыпты. Сабақтан себепсіз қалатын оқушылар жоқ. Ата аналармен, оқушылармен құқықбұзушылық бойынша шаралар ұйымдастырып отырамын.

3 мәселе бойынша - Балалармен профилактикалық жұмыстың бір түрі ретінде мектептегі татуласу қызметінің жағдайы туралы жетекшісі сөз алды. Мектеп психологімен бірлесіп балалармен түсінік жұмыстары жиі айтылады. Құқықбұзушылыққа бейім оқушылар кездеспеді.

Жиналыс қаулы етеді:

1. 3-4 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпараты есепке алынсын.
2. 9 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпараты есепке алынып үнемі оқушылармен ата аналармен байланыс жасалсын.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: *Аманбай А.* Аманбай А.

Хатшы: *Султаналина А.Б.* Султаналина А.Б.
Темирбекова Д.К. Темирбекова Д.К.

Құқықбұзушылықтың алдын алу отырысы болып өтті
Хаттама № 7

Қатысуға тиіс: 32

Қатысқаны: 30

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. 6 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпарат. Оқушылардың психологиялық жағдайының апта сайынғы мониторингі туралы есеп.
2. 8 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпарат.
3. Мектеп ортасында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша "Адал Ұрпақ" мектеп клубының қызметі туралы.

Тыңдалды:

Күн тәртібіндегі мәселелер директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары А.Б Султаналина айтып өтті.

1 мәселе бойынша- 6 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы сынып жетекшісі Саухан Сәндігүл сөз алып айтып өтті. Сыныбымда құқықбұзушылық тудыратын жағдайлар болмады. Үнемі ата аналармен байланыс жасап, оқушыларды қадағалап отырамыз.

2 мәселе бойынша -8 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы сынып жетекшісі айтып өтті.

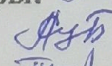
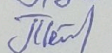
3 мәселе бойынша – Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу мақсатында «Адал ұрпақ» ерікті мектеп клубы жұмыс жасайды. Жылдық жоспар құрылып жоспар негізінде іс шаралар өткізіліп отырылады. Оқушыларға «Сыбайлас жемқорлықсыз әлем», «Жемқорлыққа жол жоқ» тақырыбында дөңгелек үстелдер өткізіліп отырылады.

Жиналыс қаулы етеді.

1. 6-8 сынып оқушылары мен ата аналармен байланыс үнемі орнатылып отырылысын.
2. Адал ұрпақ ерікті мектеп клубының жұмысы қанағаттанарылсын

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: Аманбай А.

Хатшы:

 Султаналина А.Б
 Темирбекова Д.К

Хаттама № 8

Қатысуға тиіс: 76
Қатысқаны: 70

Күн тәртібіндегі қаралған мәселелер:

1. 5-11 сынып оқушыларының аутодеструктивті көңіл-күйін анықтау үшін сауалнама нәтижелерін талдау. Суицидті және жағымсыз ағымдарды насихаттайтын әлеуметтік желілердің, интернет қауымдастықтардың мониторингін талдау.
2. 2023-2024 оқу жылының 3 тоқсанына есепке алу санаттарына жататын (аз қамтылған, көп балалы, қолайсыз, аз қамтылған, мүгедектер, жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар) баланың отбасындағы өзара қарым-қатынастарды анықтауды ескере отырып, рейдтік жұмыспен өтеулерді талдау.
2. 7 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы ақпарат.

Тыңдалды:

Күн тәртібіндегі мәселелер бойынша тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Аманбай Аяулы таныстырып өтті.

5-11 сынып оқушыларының аутодеструктивті көңіл-күйін анықтау үшін сауалнама нәтижелерін талдау. Суицидті және жағымсыз ағымдарды насихаттайтын әлеуметтік желілердің, интернет қауымдастықтардың мониторингін мектеп психологі айтып өтті.

2023-2024 оқу жылының 3 тоқсанына есепке алу санаттарына жататын (аз қамтылған, көп балалы, қолайсыз, аз қамтылған, мүгедектер, жетім балалар және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар) баланың отбасындағы өзара қарым-қатынастарды анықтауды ескере отырып, рейдтік жұмыспен өтеулері бойынша хабарламамен таныстырылды.

7 сыныптардағы құқық бұзушылықтардың алдын алу бойынша жұмыстың жай-күйі туралы, отбасылық қолайсыздықты анықтау мақсатында отбасыларға, сынып оқушыларына бару туралы сынып жетекшісі айтып өтті.

Жиналыс қаулы етеді.

5-11 сынып оқушыларының аутодеструктивті көңіл-күйін анықтау үшін сауалнама нәтижелерін талдау. Суицидті және жағымсыз ағымдарды насихаттайтын әлеуметтік желілердің, интернет қауымдастықтардың мониторингі бойынша алдағы уақытта жұмыстар жандандырылысын.

Жиналыс қаулы етеді.

5-11 сынып оқушыларының аутодеструктивті көңіл-күйін анықтау үшін сауалнама нәтижелерін талдау. Суицидті және жағымсыз ағымдарды насихаттайтын әлеуметтік желілердің, интернет қауымдастықтардың мониторингі бойынша алдағы уақытта жұмыстар жандандырылысын.

Директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасарлары: Аманбай А.

 Султаналина А.Б

Хатшы:

 Темирбекова Д.К